NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 15 גראָשען

10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 156 | Łódź, Wtorek, 7 Lipca 1936 | אַדרעס: לאָדז, פּעטריקאָווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 1.06 | לאָדז, דינסטאָג פּ׳ פּנחס י״ז תמוז תרצ״ו | 14-טער יאָהרגאַנג

די היילען אַרום שכם

אין וועלכע ס׳האָבען זיך בעהאַלטען אַראַבער-באַנדעס זענען נעכטען אויפגעריסען געוואָרען

ירושלים, 6 (יט״א טעלעגראַפיש)

ענגליש מיליטער האָט היינט אויפגעריסען די היילען אין די בערג הינטער שכם, אין וועלכע עס האָבען זיך אויסבעהאַלטען אַראַבישע טעראָריסטען-באַנדעס. צו דער אַקציע איז צוגעצויגען געוואָרען אַ סך מיליטער, טאַנקען און אַעראָפּלאַנען. די היילען זענען אויפגעריסען געוואָרען מיט דינאַמיט.

טעראָר-אַקטען געגען אַראַבער

ירושלים, 6 (יט״א טעלעגראַפיש)

ביי אַן אַראַבער אין דער געגענד פון שייך מוניק, וואָס האָט געבראָכען דעם שטרייק האָבען אַראַבישע טעראָריסטען אויסגעריסען 10 דונאַם פרוכט-בוימער. אחוץ דעם האָט מען איהם געדראָהט צו דערהרגענען און צו פערברענען זיין גאַנצע פּלאַנטאַציע, אויב ער וועט ווייטער ברעכען דעם שטרייק.

אַ שלאַכט צווישען אַ מיליטערישען פּאַטרול און אַ אַראַבישער רייטער-באַנדע

ירושלים, 6 (יט״א טעלעגראַפיש)

אַן אַראַבישע רייטער-באַנדע האָט אויפ׳ן וועג קיין לוד פון אַ בעהעלטעניש בעשאָסען אַ מיליטערישען פּאַטרול. עס איז אויסגעבראָכען אַ שלאַכט וואָס האָט געדויערט איבער צוויי שעה. ענדליך זענען די אַראַבער פערטריבען געוואָרען.

אָפּגעשלאָגען אַ אָנפאַל אויף קאָלאָניעס אין גליל התחתון

ירושלים, 6 (יט״א טעלעגראַפיש)

אַראַבישע טעראָריסטען-באַנדעס זענען בעפאַלען אַ רייה קאָלאָניעס אין גליל-התחתון. די אָנפאַלען זענען אָפּגעשלאָגען געוואָרען, דערביי איז איין אַראַבער דערהרגעט געוואָרען.

אויסנאַהם - צושטאַנד אין קלקליה

ירושלים, 6 (יט״א טעלעגראַפיש)

אין קלקליה איז היינט ערקלערט געוואָרען אויסנאַהמס-צושטאַנד. די דאָזיגע פעראָרדנונג האָט ביי דער אַראַבישער בעפעלקערונג אַרויסגערופען אַן אויפרעגונג.

קאָנפיסקירט שטרייק-פּראָקלאַמאַציעס

ירושלים, 6 (יט״א טעלעגראַפיש)

די פּאָליציי האָט קאָנפיסקירט אַ גרויסען טראַנספּאָרט שטרייק - פּראָקלאַמאַציעס, וואָס פאָדערן אויף די פעלאַכען ווייטער צו שטרייקען.

ווידער פערוואונדעט געוואָרען אַ יודישער שומר

ירושלים, 6 (יט״א טעלעגראַפיש)

אין דער נאַכט פון זונטאָג אויף מאָנטאָג איז פאָרגעקומען אַ שיסעריי ביי מוצא. עס זענען אַרויסגעשיקט געוואָרען מיליטערישע פּאַטרולען, וואָס האָבען אַדורכגעזוכט די בערגיגע געגענד און פערטריבען די באַנדעס. עס איז אויך פאָרגעקומען אַ שיסעריי נעבען בית-וגן.

אין קרית ענבים איז פערוואונדעט געוואָרען דער שומר שמואל בן יהודה.

יודישער שומר גורם געווען דעם טויט פון אַ אַראַבער

ער גיט זיך אַליין איבער אין די הענט פון פּאָליציי

ירושלים, 6 (יט״א טעלעגראַפיש)

צוליב אַ פערזעהען האָט אַ יודישער שומר אין חולה גורם געווען דעם טויט פון אַן אַראַבער. דער שומר האָט זיך פרייוויליג איבערגעגעבען אין די הענט פון דער פּאָליציי.

אַן אַנדערער פאַל איז געשעהען אין לוד, וואו פּאָליציי האָט צוליב אומפאָרזיכטיגקייט דערשאָסען אַן אַראַבער.

אין נצרת איז בעשאָסען געוואָרען אַ יודישער אויטאָבוס.

פערמשפּט אַ ענגלישען זעלנער אויף צוויי יאָהר תפיסה פאַר פערוואונדען אַ יודישען שומר

ירושלים, 6 (יט״א טעלעגראַפיש)

היינט איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס פון די צוויי ענגלישע זעלנער, וועלכע האָבען דעם 6 יוני פערוואונדעט דעם יודישען שומר משה מזרחי. איין זעלנער איז פערמשפּט געוואָרען אויף צוויי יאָהר תפיסה, דער צווייטער איז בעפרייט געוואָרען.

א״י-רעגירונג אָפּגעשטעלט אונטערשטיצונג פאַר יודישע פּליטים

ירושלים, 6 (יט״א טעלעגראַפיש)

דער דיסטריקט-קאָמיסאַר פון יפו׳ער קרייז האָט געמעלדעט דער מוניציפּאַליטעט אין תל-אביב אַז די רעגירונג שטעלט אָפּ די אונטערשטיצונג פאַר די יודישע פּליטים פון יפו און אַנדערע געגענדען. וועגען דער דאָזיגער פראַגע וועט נאָך אָפּגעהאַלטען ווערען אַ קאָנפערענץ צווישען דער תל-אביב׳ער מוניציפּאַליטעט און הויך-קאָמיסאַר וואוקאָפּ.

חלוקי דעות אין אַראַבישען לאַגער וועגן דער ווייטערדיגער שטרייק-אַקציע

ירושלים, 6 (יט״א טעלעגראַפיש)

אין די אַראַבישע קרייזען הערשען איצט גרויסע מיינונגס-פערשידענהייטען וועגען דער ווייטערדיגער שטרייק-אַקציע. עס בעקעמפען זיך צוויי ריכטונגען. איינע איז פאַר דעם תיכפדיגען אָפּשטעלען דעם שטרייק, און די צווייטע איז דערפאַר, אַז דער שטרייק זאָל פאָרטגעזעצט ווערען. ביידע צדדים פיהרען צווישען דער אַראַבישער בעפעלקערונג אַן אַגיטאַציע פאַר זייערע שטאַנדפּונקטען. ווי עס שיינט, איז דער צד, וואָס איז פאַר פערענדיגען דעם שטרייק שטאַרקער. דאָך זענען היינט אין יפו פערטיילט געוואָרען פּראָקלאַמאַציעס, וואָס פאָדערן אויף די בעפעלקערונג ווייטער צו פיהרען דעם שטרייק און דראָהען מיט טעראָר אויב זיי וועלען ברעכען דעם שטרייק.

בן-גוריון צוריקגעקומען קיין א״י

ירושלים, 6 (יט״א טעלעגראַפיש)

היינט איז צוריקגעקומען קיין ארץ-ישראל דער פאָרזיצענדער פון דער עקזעקוטיווע דוד בן-גוריון.

זאַמעל-אַקציע פאַר די אַראַבער

ירושלים, 6 (יט״א טעלעגראַפיש)

אין דאָרף מחניה, נעבען גדה״י, איז פאָרגעקומען אַ געהיימע בעראַטונג פון אַראַבער. ווי עס ווייזט זיך אַרויס איז בעשלאָסען געוואָרען צו עפענען אַ געלד-זאַמלונג, בכדי אונטערצושטיצען די אַראַבישע טעראָריסטען און סאַבאָטאַזש-באַנדעס.

פערטרויליכע זיצונג פון אַראַבישען אויבער-ראַט

ירושלים, 6 (יט״א טעלעגראַפיש)

דער רעזולטאַט פון דער בעראַטונג פון אַראַבישען אויבער-ראַט ווערט געהאַלטען פאַר פערטרויליך. ווי מען דערוויסט זיך, איז פאָרגעקומען אַ שאַרפע דיסקוסיע. ס׳איז אויך אַרומגערעדט געוואָרען די שטעלונג פון דער ארץ-ישראל-געגירונג צו די געשעהעניש.

טאַג - טעגליך

איז א פעריאָד פון כאַאָס

טרויעריג האָט זיך געענדיגט די לעצטע סעסיע פונם פעלקער-ליגע ראַט, וואָס איהר הויפט-אויפגאַבע איז משמעות געווען דאָס בטל מאַכען די סאַנקציעס געגען איטאַליען...

ביי די אַלע תירוצים און אויסטייטשונגען, איז אַזוי האָט עס געדאַרפט זיין און נישט אַנדערש — האָט די ליגע דאָס מאָל צום בולטסטען „סאַנקציאָנירט״ איהר שוואַכקייט און איבערגעלעבטקייט, וואָס קאָן נישט שטעלען דעם קלענסטען ווידערשטאַנד די קאַפּריזען דערשיינונגען פון אונזער צייט.

עס איז בעשטעטיגט און סאַנקציאָנירט געוואָרען די הפקרות פון דעם אומפאַלער, פון דעם מלוכה-אונטערצידער אין דעם נאָמען פון.. שלום.

און ווידער איז מען אָנגעקומען צו דעם אויסגעפּרובטען מיטעל — צו דער נרדמה.

זאָל עס זיך, אַזויצוזאָגען, „אויסשטיין״.

האָב אָפּוועזענדע דייטשלאַנד האָט זיך דאָס מאָל ספּעציעל געלאָזט פיהלען דורך צוויי „העכסט-דיפּלאָמאַטישע״ זייטענשפּרונגען, וואָס זענען געמאַכט געוואָרען דורך דעם עסטרייכישען קאַנצלער, וועלכער האָט נישט געפונען קיין צייט אויף צו קומען קיין זשענעווע, טראָץ דעם, וואָס ער איז צוויי מאָל אויפגעפאָדערט געוואָרען דורך די פאָרשטעהער פון ענגלאַנד און פראַנקרייך אהינצוקומען, און — דורך דעם ווילדען קאָזשעליק פון דעם דאַנציגער גרייזער —

צוויי אומפערוואַרטעטע אַטראַקציעס, וועלכע זענען זיכער אַ פּועל יוצא פון דער כאַראַקטערלאָזער סאַנקציעס - פּאָליטיק.

די איצטיגע פּאָליטישע שפּיל אויף דער לעצטער סעסיע, האָט בולט בעוויזען, אַז די פעלקער-ליגע איז אין איהר איצטיגען מעמד אויסגעשפּילט, און די אַלגעמיינע פּאָליטישע לאַגע איז איצט אַריין אין אַ סטאַדיום פון אַבסאָלוטען כאַאָס.

די חילוקי דעות צווישען די לייטענדע מלוכות האָבען דערווייל אין סך הכל געבראַכט צו אַ פערגעפעלטע רעזאָלוציע, וואָס אפילו די פראַגע פון אָנהויבען רעפאָרמירען די פעלקער-ליגע אינסטיטוציע לעגט זי אָפּ אויף הערבסט.

אַלזאָ — דער כאַאָס און „גריזעריי״ קאָן פריי בישטעהען ביז הערבסט, אויב ער וועט זיך פון זיך אַליין נישט אויספירעמען און אַזעלכע סורפּריזען וואָס וועלען פערשפּאָרען דער פעלקער-ליגע זיך נאָך אַמאָל צוזאַמענצוקומען...

מ.

אונזער וואָרט

כלל-אינדיווידואַליזם

דער פאַל סטעפאַן לוקס, וועלכער האָט זיך גענומען דאָס לעבען אין דעם בנין פון דער פעלקער-ליגע בכדי צו ווענדען די אויפמערקזאַמקייט פון די פּלומרשטע מאַסען-ענדע ספערען אויף דער שרעקליכער לאַגע פון יודען — דערמאָנט זעהר שטאַרק, אין זיין פּסיכישער סיבה, אין דעם פאַל פראַנקפורטער.

סיי די אינדיווידועלע אינספּיראַציע, סיי טעריטאָריאַל מאַכען די דאָזיגע צוויי פאַלען אייפאַלענד אויף זייער אויהענטישקייט.

אינדיווידועלער בעשלוס און אויפטריט, כלומרשט לטובת הכלל, אין דעם מאָרד-פאַל און אין דעם זעלבסטמאָרד-פאַל.

טיפע אינדיווידועלע טראַגעדיע, וועלכע עס האָט גורם געווען אונזער שרעקליכע פאָלקס-טראַגעדיע, און אין רעזולטאַט פון איבערמענשליכען אינערליכען קאַמף פון דעם אויסגעוואַרצעלטען, פון דעם באַדענלאָזען קומט דער שאָס — אין יענעם, אָדער אין זיך.

אין ביידע פאַלען איז אויך אידענטיש זייער כוונה — אויפמערקזאַם צו מאַכען אויף אונזער הימעל-שרייענדער אָפענער וואונד, אויף וועלכער יעדער פאַראַזיטישע אומצוכט-פליג, יעדער מין קויטיגער כלומרשט „נאַציאָנאַלער״ אומפּליוט זעצט זיך דרייסט און בריוט פונאַנדער, און זויגט דאָס טריפענדיגע בלוט און בעשפּייט און בעגאַנווערט זי — אונזער וואונד.

צי זענען די אַלע אינדיווידועלע אַרויסטריטען, — ווען זיי הילכען אפילו אָפּ מיט שאָסען, — אַן אויסוועג, אַ דרך, וואָס פיהרט צום ציל פון גענעזונג?

צי איז די קויל בכלל אַ וועקער פון געוויסען, פון יושר, פון גערעכטיגקייט?

אין אונזערע בעגריפען: נישט!

דער הקול קול יעקב ווען שטענדיג הילכען העכער, ווי די אויפגעריסענע קויל, טראָץ אַלע כללים פון דער פיזיק, און נישט דווקא אויפ׳ן שטאַנדפּונקט פון, לאָמיר עס אָנרופען, נאַציאָנאַלע מעטאַפיזיק...

לא זו הדרך — נישט די קויל וועט אַרויספיהרען אויפ׳ן דרך הישר די מענשליכע פערנונפט, וועלכע איז דורך איהר אין 1914 אַראָפּגעפיהרט געוואָרען פון וועג!

נישט דאָס נייע מלחמה-אומגליק, וואָס די גרויסע וועלט גרייט איצט אויף זיך, וועט איהר, די וועלט, צו גליק פיהרען.

ומכל שכן וועלען אונז די וואָפענלאָזע נישט קאָנען שיצען פאַר׳ן מאַסענהאַפטען האַס-שגעון די יחידישע אינדיווידועלע קוילען פון בעזונדערע פערצווייפעלטע פאָלקס-קינדער.

אונזער הויפט-קראַפט אין גאַנג פון דער געשיכטע מיט אַלע איהרע קאַטאַקליזמען. איז די אַקטיווע אויסגעהאַלטענקייט און געדולד!

הוי׳ נפלה עטרת ראשנו!

בלב קרוע ומורתח הננו מודיעים על דבר האגון הגדול שקרה לנו בהלקח מאתנו בעלי, אבינו, חותנו, זקננו, האיש הישר וירא ד׳ הרה״ח מו״ה

נ״ע בן ציון ב״ר ישעי׳ ז״ל זעלמאַן

(בעל קורא וש״ץ)

הלויה למנוחת עולמים תהי׳ היום יום ג׳ שבעה עשר בתמוז (7/7) שעה 2 אחה״צ מבית האבל רחוב טקאַצקא (סמוך לזאַגאַניקאַווא) № 18

משפחתו המתאבלת.

שטיצט דעם אינטערנאַט פאַר יודישע קינדער און פערמע אין העלענובעק!
און קויפט די היינטיגע אָפּצייכנונג!

„מ'דאַרף אויפרייסן די בודע!"

אזוי האט גרייזער געשריגן אין דער פעלקער־ליגע

זשענעווע, 6 (ספּ. טעל.)

טראָץ דעם שפּעטער פאַרענדיגונג פון דער זיצונג פון׳ם פעלקער־ליגע־ראַט, איז נאָך שבת, און אויך נעכטען אין די פעלקער־ליגע־קרייזען קאָמענטירט און דיסקוטירט געוואָרען דער אומ־ערהערטער אַרויסטריט פון דעם פּרעז. גרייזער געגען דער פעלקער־ליגע און דעם הויך־קאָמי־סאַר־ לעסטער.

צום מערסטען האָבען זיך אַלע געפיהלט גע־טראָפען פון דעם, וואָס גרייזער, וועלכער איז וועק־געשטעלט געוואָרען אין אַ בעשולדיגונגס־פּאָזיציע, האָט זיך גאָר אַליין בעמיהט צו בעשולדיגען די פעלקער־ליגע, טענה׳נדיג אַז די זשענעווער אינ־סטיטוציע האָט די כונה צו מאַכען פון דאַנציג אַ פייער־פונקט אין מזרח־אייראָפּאַ.

מ׳גיט איבער, אַז גרייזער האָט נאָך זיין „בערי־המטען" אַרויסטריט שנעל פערלאָזען דעם פעל־קער־ליגע־פּאַלאַץ אין דער בעגלייטונג פון זיין סוויטע און אונטער דער שוץ פון 12 דעטעקטיווען.

אַ קאָנסטערנאַציע און עמפּערונג אין די קריי־זען פון דער פעלקער־ליגע האָבען שוין אַרויסגערו־פען זיינע ערשטע שריט אין דעם בנין, ווען ער האָט, זייענדיג אין כעס דערויף, וואָס מען לעגי־טימירט איהם ביים אַריינגאַנג אין דער פעלקער־ליגע — אויסגעשריגען אויפ׳ן קול, אַז עס איז שוין די העכסטע צייט אויפצורייסן אין דער לופט די דאָזיגע בודע!..

לאָנדאָן, 6 (ספּ. טעל.)

דער מיני. אידען האָט מען היינט פערוואָרפען אין פּאַרלאַמענט מיט פערשידענע פראַגען וועגען ענין־דאַנציג. מיני. אידען האָט איבערגעגעבן דעם פערלויף פון די פערהאַנדלונגען אין זשענעווע, אַהין קאָמענטאַרען.

דעפּ. סענדייס האָט געפרעגט, צי אין דאַנציג וועט פעראָרדענט ווערען אַ פּלעביסציט. מיני. אידען האָט געענטפערט, אַז דער דאָזיגער ענין איז נאָר־מירט דורך די פאָרשריפטען פון׳ם טראַקטאַט.

דעלטאָן (לייבאָר־פּאַרטי) האָט געפרעגט, צי וועגען דער דאַנציגער פראַגע איז דער מיני. אידען אין קאָנטאַקט מיט דער פוילישער רעגירונג. אידען האָט געענטפערט, אַז — יאָ.

דאַנציג, 6 (טעלעפּאָניש)

דער פּרעזידענט פון דער דאַנציגער פּאָליציי האָט היינט פעראָרדענט צו קאָנפיסקירען די אָפּאָ־זיציאָנעלע צייטונגען „דאַנציגער פאָלקסשטימע" און „דאַנציגער פאָלקסצייטונג", פאַר׳ן אָפּדרוקען אַר־טיקלען, אין וועלכע עס איז אַרומגערעדט געוואָרען גרייזערס „בענעפיס" אין זשענעווע.

פּאַריז, 6 (ספּ. טעל.)

די היגע פּרעסע קאָמענטיר׳ט נאָך אַלץ גרייזערס אַרויסטריט אין זשענעווע. אַלע צייטונגען פער־עפענטליכען די דעפּעשע פון דער האַוואַס־אַגענטור, אין וועלכער עס ווערט אונטערגעשטראָכען די ענט־שלאָסענע שטעלונג פון פוילען אין דעם דאָזיגען ענין. אין איהר ווערט אויסגעדריקט די איבער־צייגונג, אַז דער לעצטער אינצידענט מיט גרייזערן וועט נישט האָבען קיין דירעקטען פּאָליטישען פּועל־יוצא, ד. ה., אַז ער וועט מיט זיך נישט פאָרשטע־לען קיין סכנה פאַר׳ן דאַנציגער סטאַטוס און נישט פאַר׳ן אייראָפּעאישען שלום.

דער „זשורנאַל דע דעבאַ" האַלט נאָר, אַז דער אינצידענט מיט גרייזערן איז אַן אויסדרוק פון דעם ווילען אָנצוסטראַשען די פעלקער־ליגע, וואָס צעפאַלט זיך...

וואַרשאַ, 6 (טעלעפּאָניש)

היינט איז צוריקגעקומען פון זשענעווע קיין וואַרשאַ דער אויסערן־מיניסטער, יוזעף בעק.

דער „עקאנאמישער" קאמף אין פראשניץ

ענדעקישער כוליגאַן מאכט דארט שווארץ־שבת

וואַרשאַ, 6 (טעלעפּאָניש)

פון פּראַשניץ ביי טשעכאַנאָוו זענען אָנגעקומען אַלאַרמירענדע ידיעות, אַז בעת׳ן מאַרק־טאָג, זע־נען דאָרט צושלאָגען געוואָרען עטליכע און צוואַנ־ציג יודען, פון וועלכע אייניגע זענען שווער פער־וואונדעט געוואָרען — צווישען זיי — פרויען, און איין 18־יעהריג מיידעל, וואָס איז צושטאָכען מיט אַ מעסער.

עס זענען איבערגעדרייט געוואָרען יודישע סטראַגאַנעס און צוראַבירט געוואָרען יודישע סחורות.

אָנגעפיהרט מיט׳ן איבערפאַל האָט אַן ענדעק, אַ געוויסער סמאָלינסקי, אַ קצב, וועלכער איז נישט לאַנג צוריק אַרויס פון תפיסה, וואו ער איז געזעסן פאַר׳ן אַרויסרופן אומרוהען אין י. 1935.

קיין וואַרשאַ איז אָנגעקומען אַ דעלעגאַציע פון די פּראַשניצער יודען, וועלכע האָט איבערוועגירט ביי יודישע געזעלשאַפטליכע טוער און אין קליינ־הענדלער־פעראיין, בעטענדיג הילף און שוץ.

—*X*—

אלגעמיינער טעקסטיל־שטרייק אין ביאליסטאק

ביאַליסטאָק, 6 (טעלעפּאָניש)

עס איז דאָ אויסגעבראָכען היינט אַ באַלגעמיי־נע שטרייק פון אַלע טעקסטיל־פאַבריקען.

די סיבה פון׳ם סכסוך איז, וואָס אין איין פאַבריק האָט מען צוגענומען אַרבייטער נישט פון אַ פעראיין. אין דער דאָזיגער פאַבריק איז דאַן אויסגעבראָכען דער שטרייק, מיט וועלכען די איבע־ריגע אַלע האָבען זיך סאָלידאַריזירט.

אכטונג אכטונג
100־טער מענשען
האבי זיך שוין איבערצייגט, אז די בעסטע
היגיענישע טאַפּטשאַנעס,
מאַטראַסען און מאַטראַצען
ווי אויך פערשידענע מאַפּיצין = ארבייטן
זענען נאָר צו בעקומען אין דער 1־טער לאָדזער ווערקשטאַט פון אויסגעבעסערטע היגיענישע טאַפּטשאַנעס און מאַטראַצען
„ZURMA" א. פ.
אינה. ל. מרוז
Łódź, Cegielniana 58
סאָלידע און פּינקטליכע אויספיהרונג

אויספערקויף
פון זומער־טריקאָ־וועש
פערשידענע קיפער־העמדער
גרויסע און קליינע
ווי אויך אנדערע זומער־ארמלען
ליפּקע, נאַוואָמיעסקאַ 21

Prywatne Pogotowie
„SZYBKA POMOC LEKARSKA"
tel. 15-111
BAŁUCKI RYNEK
(Zgierska 56)
Czynne przez całą dobę bez przerwy.

Dr. med.
A. STILLER
אינערליכע קראַנקהייטען
צוריקגעקומען
נעהמט אָן פון 4–8
פּילסודסקיעגאָ 15.
טעל. 206-75. פּראַנץ, 2. שטאָק

Starszy Felczer
B. JOSKOWICZ
פּולנאַצנאַ 4, טעל. 141-86
נעמט אָן טעגליך פון 8–11 און 4–6 נ"מ
טעגליך פּאַקען־שטעלען
מיט פרישע קראָוויאַנקעס.

עלטסטער פעלדשער
ש. דרעש
לומאַמירסקאַ 4, טעל. 184-78
נעמט אָן פון 8–10 פרי, פון 1.30–4 נ"מ
און פון 6–7 אָווענד.

ענטשולדיגונג.
דערמיט בעט איך ענטשולדיגונג ביים בעלעכער־צעך, פּיעטריקאָווער 20
ווי אויך ביי אַלע מיטגלידער פון בעלע־כער־צעך פאַר מיין נישט טאַקטישע האַנדלונג צוליב שעדליכער קאָנקורענץ איך ערקלער, אז אזעלכעס וועט מעהר נישט פּאַסירען. אלס צייכען פון חרטה. שפּענד איך 20 זל. פאַר דער „גמילות־חסדים־קאַסע" ביים בלעכער־צעך.
מיט אכטונג א. שאַיאַ.

גינעקאלאגישער
אמבולאטאריום
ביים
„לינת הצדק"
צעגעלניאַנאַ 17,
טעל. 115-11
איז טעטיג יעדען טאָג פון 9–10 פריה און פון 3–4 נאָכמ.
אונטער דער לייטונג פון די בעסטע ערצטליכע ספּעציאַליסטען.

אויערן, נאַז און האלז
און לונגען־קליניק
מיט בעהנדלונג פון Dr.
Z. Rakowski
פּיעטריקאָווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועס אָפּעראַציע א. אז. וו. ווי אויך אמבולאַטאָ־רישעס פון 9–2 און פון 4–8 אָווענט
ביי דער קליניק איז טעטיג
א רענטגען־קאבינעט
פאַר דורכלייכטונגען און עלעקטרי ראַטאָגראַפיעס

Dr.
Szymon Grynberg
ווישניאָוואַ גוראַ
(Willa Cyka) טעל. 26
נעמט אָן אין לאָדז
פּילסודסקיעגאָ 55. טעל. 168-58
און פון 1–2 און פון 5–6 נאָכמ.

Mgr. Praw
LUDWIK Goldkorn
Tłumacz Przysięgły
dla języków:
niemieckiego
hebrajskiego
i żydowskiego
Al. I Maja 9, tel. 114-50
przyjmuje od 11—2 pp. i od 4—7 w.

אונזער מיטאַרבייטערין
פרל. רעגינא גערשט
צוליב׳ן טויט פון איהר
פאטער נ"ע
דריקען מיר אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל
די מיטאַרבייטער פון דער פירמע
י. גערשטענמאַן.

אַכטונג מיטגלידער פון יודישען
בעקער־צעך אין לאָדז
די פערוואַלטונג פון יודישען בעקער־צעך אין לאָדז פאָדערט אויף אַלע איהרע מיטגלידער, וועלכע זענען בעעולה׳ט געוואָרען דורך דער פירמע
— Nowoczesny —
Pszenny młyn w KALISZU Ch. NOWAKA
וועלכע האָט גענומען געלד און נישט געליפערט. זיך צו ווענדען אין משך פון היינטיגען טאָג אין סעקרעטאַריאַט פון בעקער־צעך פון 8–10 אָווענד, כדי אונטערצונעהמען אַ גע־מיינזאַמע אקציע געגען די אויבענדערמאַהנטע פירמאַ.
מיט אכטונג די פערוואַלטונג פון יוד. בעקער־צעך

דערמיט האָב איך דעם כבוד מיטצוטיילען דער ג׳ קונדשאַפט, אז די שוין גוט־בעקאַנטע
„MLECZARNIA WOLFA"
איז געוואָרען איבערטראַגען אויף
זאַוואַדזקאַ 4 טעל. 209-49
און איך גיב ווייטער אַרויס פריהשטיקען, יאַרסקע מיטאָגן אויך קאָלאַציעס
און איך פערהאָף, אז מיינע קונדען וועלען מיך ווייטער בעזוכען.
מיט אכטונג
ראובן וואלף.

CUKIERNIA
„ZRÓDŁO"
PRZEJAZD 1, tel. 209-87 i 133-72
עמפּפעהלט
אויסגעצייכנטע לאָדעס
צוזאַמען מיט סאָדאַ־וואַסער און וואַפלען אַ פּאָרציע 35 גר.
יאַרסקע אָוונדברויטען
פון 4 גענג צו 1 זל.

Dr. med.
J. Nadel
ספּעציאַליסט פון אַקושעריע־ און פרויען־קראַנקהייטען
אַנדזשעיאַ 4, טעל. 228-20.
נעמט אָן פון 10–12 און פון 5–7 אָוו.

Dr. med.
A. Banasz
כירורג - אוראָלאָג
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
Piotrkowska 121, tel. 139-88.
נעהמט אָן פון 4–6 נאָכמיטאָג.

Dr. J. LUBICZ
כירורג און אָרטאָפּעד
צוריקגעקעהרט.
פּאָלודניאָוואַ 9

וואַרנונג
צו די לאָדזער סוחרים און פאַבריקאַנטען!!
אזוי ווי איך בעזיץ פּראָטעסטען פון
מ. גראַסמאַן (וואַרשאַ)
מיטאינהאַבער פון דער פירמע
אכטונג און גראַסמאַן, וואַרשאַ, גענשאַ 10
וואָרען איך די אַלע נישט צו נעהמען פון דער אויבענדער־מאָהנטער פירמע קיין וועקסלען;
ש. לעוו.

אכטונג, הויז־בעזיצער!
ווען איהר רעמאָנטירט אייערע הייזער אָדער וואָהנונגען, געדענקט, אז דאָס אַלעס
פאַרבען און כעמיקאַליען־געשעפט א. פ.
„ל. ה. בערגער"
לאָדז, דרעוונאָווסקאַ 5, טעל. 133-39
איז ווידער געעפענט און וועט די קונדשאַפט צופרידען שטעלען.
בעמערקונג: צעמענט אויף לאַגער.

געדענקט, שטשעשליווי
ביי
א גרויסער אויסוואַהל פון
אָריגינעלע בילליגער און טאַמאַשאָווער סחורות
אויף אנציגער און פּאַלטענס
פון די בעסטע קוואַליטעטען ווי אויך פערשידענע רעשטען
מיט 30% בילליגער
קומט און איבערצייגט אייך!
R. Szczęśliwy
לאָדז, 5 נאָוואָמיעסקאַ 5
טעל. 156-09.
געדענקט פראָנט II שטאָק.

FABRYKA NAPOI GAZOWYCH
R. Frydwald
Piłsudskiego 69, tel. 190-48
עמפּפעהלט
סאָדעוואַסער און לעמאָנאַד
וואָס ווערט אָפּגעשיקט פּינקטליך אַהיים
בעשטעלונגען ווערען אָנגענומען אַ גאַנצען טאָג.

רעדע פון פראקוראר

אינ׳ם פראצעס וועגן די קראקאווער געשעהענישען

קראקא, 6 (טעלעפאניש)

בעת די היינטיגע געריכטס - פערהאנדלונגען אויפ׳ן פראצעס געגען די בעשולדיגטע אין די מערץ־געשעהענישען, האט געהאלטען זיין רעדע דער פראקוראר, ד״ר שטשיפולא, וועלכער האט אנגעוויזען, אז מחוץ די קליינע שכירות איז אין די געשעהענישען אויך שולדיג געווען די רעוואלוציאנערע אקציע פונ׳ם קאמוניסט זעלמאן מלינארסקי וועלכער איז נישט לאנג צוריק ארעסטירט געווארן. דעם 21 מערץ — האט דער פראקוראר געזאגט — איז געפאלען אנ׳אויסרוף: „בידער מיט פוילען". „דעם דאזיגען אויסרוף האט זיכער נישט געמאכט א פוילישער ארבייטער. מיר ווייסען יא, פון וועמ׳ס מויל אזא אויסרוף האט געקאנט קומען — מיר ווייסען, אז נאר פונ׳ם מויל פון אזא מענשען, וואס האסט פוילען און איהר קולטור".

דערנאך האט דער פראקוראר געשילדערט די טראגישע געשעהענישען פונ׳ם 23 מערץ, בעת וועלכע 18 מאן זענען פערוואונדעט געווארען און 8 זענען געשטארבען. פערוואונדעט זענען אויך געווארען 43 פאליציאנטען און צוויי פאליציי־אפיצערען. ביים שילדערען די געשעהעניען, דריקט דער פראקוראר אויס געוויסע ספקות בנוגע דער שולד פון די געמשפטע: ריבקא, קאלמאוויטש, באניא, מאנדערער, בארוכאוויטש, גאלדבערג, בערנפעלד, כאלא קירשבוים, גראסבארט און פ״ש. די שולדיגקייט פון די איבעריגע האלט ער אונטער אין דער פולער מאס.

אנ׳„אויפרייס" אויפ׳ן ווארשאווער הויפט־וואקזאל

ווארשא, 6 (טעלעפאניש)

אויפ׳ן ווארשאווער הויפט־וואקזאל, אין דער עקספעדיציע־אפטיילונג האט מען דערהערט אנ׳אויפרייס. לכתחילה האט מען געמיינט, אז דאס איז א באמבע, און דאס האט ארויסגערופען א שטארקע פאניק.

ארויסגעוויזען האט זיך אבער, אז דאס האט אויפגעריסען א פעקעל מיט קארקעס צו קינדער־רעוואלווערען.

קיין גרויסען שאדען האט דער אויפרייס נישט געמאכט.

דער, וואס האט ארויסגעשיקט דאס פעקעל קארקעס, א געוויסער יעקב לוסמאן איז ארעסטירט.

דאס געזעץ וועגען די פולמאכטען איז אריין אין קראפט

ווארשא, 6 (טעלעפאניש)

אינם היינטיגען „דזשענניק אוסטאוו" איז פערעפנטליכט דאס געזעץ וועגען די פולמאכטען, וואס איז אנגענומען געווארען אויף דער לעצטער פארלאמענט־סעסיע.

דאס געזעץ בעפולמעכטיגט דעם מלוכה־פרעזידענט — פון היינט אן ביז׳ן עפענ[illegible] [illegible] נאהענטסטע אויסערארדענטליכע סים־סעסיע — ארויסצוגעבען פערשידענע דעקרעטען אויפ[illegible] [illegible] ווירטשאפטליכען, פינאנציעלען און מלוכה־שוץ־געביט.

שפירא דער זיגער אינ׳ם אלפוילישען שאך־טורניר

טשענסטאכאו, 6 (טעלעפאניש)

דער אלפוילישער על מינאציע־שאך־טורניר ענדיגט זיך מארגען ביי טאג. עס איז זיכער, אז דעם ערשטען פרייז וועט בעקומען שפירא פון לאדז, וועלכער האט שוין ביז איצט דערגרייכט 11 מיט א האלבען פונקט.

וועגען דעם צווייטען פרייז קעמפען גערשטענפעלד (פון לאדז) מלינעק און שאכט

דעם 15 יולי ווערען אפגעשאפן די סאנקציעס

זשענעווע, 6 (ספ. טעל.)

נאכ׳ן בעשטימען אויפ׳ן 15 יולי ה. י. דעם טערמין פון אפשאפען די סאנקציעס — האט דער קאארדינאציע - קאמיטעט, אויפ׳ן פארשלאג פון ענגלאנד און פראנקרייך, בעשלאסען אנצופערטרויען ספעציעלע עקספערטען דאס ארורכשטודירען דאס פונקציאנירען פונם סאנקציעס - מעכאניזם, בכדי צו האבען מאטעריאלען אויף דער צוקונפט.

דער נעגוס צוריק אין לאנדאן

לאנדאן, 6 (ספ. טעל.)

דער נעגוס איז היינט אנגעקומען קיין לאנדאן אויפ׳ן וואקזאל האט איהם מקבל פנים געווען דער געוואנדטער ד״ר מארטין אין א גרויסער המון מענשען.

ענגלאנד זאל זיך אינגאנצען צוריקציהען פון עגיפטען?

דאס וואלט געהאט א וויכטיגע בעדייטונג פאר דער ווייטערדיגער ענטוויקלונג פון דער לאגע אין ארץ־ישראל

בערלין, 6 (יט״א טעלעגראפיש)

דער קארעספאנדענט פון דער „פראנקפורטער צייטונג" מעלדעט טעלעפאניש פון קאאירא, אז די ענגליש־עגיפטישע אונטערהאנדלונגען, וואס פ״ה רען זיך שוין זייט א געוויסער צייט, געפינען זיך שוין אויף א גוטען וועג. די אונטערהאנדלונגען, וואס ווערען געפיהרט פון דער עגיפטישער זייט דורך דעם [illegible] גיפטישען פרעמיער נאהאס פאשא און מצד די ענגלענדער דורך דעם עגיפטישען הויך־קאמיסאר מיילס לאמפאן, וועלען שוין אייגיכען פערענדיגט ווערען. עס זאל זיין געקומען צו א הסכם, אז ענגלאנד ציהט צוריק פולשטענדיג איהר מיליטער פון קאאירא און אלעקסאנדריע. אלעקסאנדריען זאל נאך ביז א געוויסען טערמין בלייבען א באזע פאר׳ן ענגלישען פלאט. דיין ענגלישער מיליטער זאל נאר נאך בלייבען ביים סועץ־קאנאל.

די אונטערהאנדלונגען זאלען פערענדיגט ווערען אין לאנדאן נאך אין לויפענדען יאהר, אין סעפטעמבער.

אויב די מיטטיילונג פון דער „פראנקפורטער צייטונג" זאל זיך ארויסווייזען פאר ריכטיג, וואלט דאס געהאט א געוואלדיגע בעדייטונג פאר דער ווייטערדיגער ענטוויקלונג פון דער לאגע אין א״י, וואז וואלט ערשט דעמאלט בעקומען פאר ענגלאנד א וויכטיגע בעדייטונג אלס א מיליטערישע באזע.

לעצטע ארץ־ישראל־דעפעשען

ירושלים, 6 (יט״א טעלעגראפיש)

דער אפיציעלער אווענד־קאמוניקאט מעלדעט מיט:

— אנ׳אראבישע באנדע איז בעפאלען דאס אראבישע דארף הוסייניא, נעבען צפת. דער זוהן פון הויפט פונם דארף איז לייכט פערוואונדעט, צוויי קיה זענען דערהרג׳עט געווארען. די וועלנער פון דער עבר־הירדן גרעניץ - וואך האבען בלאקירט דעם וועג פאר דער באנדע.

— די מיליטערישע רייניגונגס־אקציע אין דער געגענד פון שכם ווערט פארטגעזעצט.

— אראבער האבען געשאסען צו די ישובים: קרית ענבים, גבעת שאול, רמת רחל, בית־וגן און נוה יעקב.

— א פאליציי - פאטרול איז אין דער געגענד פון „בית־שמן" אנגעגריפען געווארען דורך טעראריסטען.

פאליציי האט געענטפערט מיט פייער קיין קרבנות איז נישטא.

א צווייטער קאמוניקאט איז מודיע:

— זוכענדיג אין די בערג פון שכם, האט מיליטער אנגעטראפען אויף א ווידערשטאנד פון 2 באנדעס. עס איז פארגעקומען א געגענזייטיגע שיסעריי. 4 אראבער זענען פערוואונדעט געווארען.

— א מיליטערישער פאטרול האט אויפגעפאדערט 2 אראבער זיך אפצושטעלען, מחמת זיי האבען נישט געפאלגט האט דער פאטרול געשאסען. איין אראבער איז דערהרג׳עט און דער 2־טער ארעסטירט.

— אראבער האבען בעשאסען א טאנק. די טאנק־בעדינונג האט געענטפערט מיט פייער. מ׳גלויבט, אז איין אראבער איז פערוואונדעט געווארען.

לסוף פונם קאמוניקאט ווערט געזאגט:

— פון ירושלים׳ער קרייז ווערט נישט געמעלדעט וועגען קיין שום אינצידענטען.

— אפיציעל ווערט מיטגעטיילט, אז וואוקאפ וועט מארגען 7 אין אווענד האלטען דורכן ראדיא א רעדע צו דער בעפעלקערונג.

Dr. med.

Sadokierski

כירורג פון ציינער און יאסלעס

Piotrkowska 164 tel 114-20

דער נייער פרעזידענט פון דער אמעריקאנער ציוניסטישער קאנפערענץ

ניו־יארק, 6 (יט״א טעל.).

די בעראטונגען פון דער אמעריקאנער ציוניסטישער קאנפערענץ קאנצענטרירען זיך דער־עיקר ארום דער פראגע, ווער עס וועט זיין דער קינפטיגער פרעזידענט.

עס פיהרט זיך א ריכטיגער קאמף צווישען די אנהענגער פון דעם ביז־איצטיגען פרעזידענט מארים ראטענבערג און סטיפען וויז.

א קאמיסיע האט זיך וועגען דעם א גאנצע נאכט מישב געווען און איז צו קיין רעזולטאט נישט געקומען.

לויט אלע וואהרשיינליכקייטען, וועט אלס פרעזידענט געוועהלט ווערען סטיפען וויז.

ס׳זענען אנגעקומען דעפעשען פון ווייצמאן, בן גוריון, פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע אין ירושלים מיט די ווינשען, אז מ׳זאל גיכער קומען צו א טאלק און שאפען א פעראייניגטען פראנט.

דעוויזען־אינספעקטאראט אינ׳ם פינאנץ־מיניסטעריום

ווארשא, 6 (טעלעפאניש)

ביים פינאנץ־מיניסטעריום איז געעפענט געווארען א ספעציעלער דעוויזען־אינספעקטאראט, די לייטונג פון וועלכען עס האט איבערגענומען דער פולק. מארקוס.

דער אינספעקטאראט וועט קאנצענטרירען אין זיין האנד אלע ענינים, וואס זענען פערבונדען מיט׳ן בעקעמפען די דעוויזען־מיסברויכען און מ׳ט דער דעוויזען־קאנטראלע אויף דער גרעניץ.

ווארשאווער אפיציעלע בערזע

דעוויזען:

האלאנד	—	—	—	360
לאנדאן	—	—	—	26.51
ניו־יארק (קאבעל)	—	—	—	5,28¼
פראג	—	—	—	21.95
שווייצארישער פ.	—	—	—	172.95

אפיציעלע פראצענטיגע פאפירען

באנק פאלסקי	—	—	—	101
3 פראצ. אינוועסטיציע I. פרעמירטע				66
3 „ „ II.		—	—	67
4 „ דאלארובקע	—	—	—	48.
7־ „ סטאבילזאציע		—	—	g1.75
5־ „ ווארשאווער		—	—	55.
5־ „ לאדזער	—	—	—	47.50

ראדיא־פראגראם

דינסטאג, דעם 7־טען יולי

6.03 מוזיק (פליטען), 6.33 גימנאסטיק, 6.50 מוזיק (פליטען), 7.20 ידיעות, 11 „ביי א גלעזעל ביער" (פליטען). 11.57 צייט־סיגנאל, 12.03 קאנצערט, 12.55 פליטען, 1.05 מיטאג־ידיעות, 3.27 לאדזער בערזע, 3.30 ווירטשאפטליכע ידיעות (פון ווארשא), 3.45 פון פ. ק. א. 4 לידער און לידלעך (פליטען פון ווארשא), 4.45 רעפעראט, 5 קאנצערט פון פאזנען, 5.50 שמועס, 6 שמועס מיט קינדער, 6.15 לידער, אויסגעפיהרט פון דאן־כאר, 6.35 רעקלאמע־קאנצערט, 6.50 אקטועלער שמועס, 7 קאנצערט פון לעמבערג, 8 קאמישע אפערע אין 3 אקטען. בעת די פויזעס ספארט־ידיעות און ליטעראריש סקיצע.

Dr. med.

HALTRECHT

ספעציעל־ארצט פאר הויט־, געשלעכטס קראנקהייטען און מענער־שוואכע

האט זיך איבערגעצויגען און נעמט אן

פיעטריקאווער 161 טעל. 21־245

פראנט דריטער שטאק

פון 11 פריה ביז 3 בייטאג און פון 7 ביז 9 אווענד

זונטאג פון 11 ביז 1 מיטאג

פאר פרויען א בעזונדער ווארטע־זאל

פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייז

Dr.

Wołkowyski

ציגעל־גאס 11, טעל. 02־238

ספעצ. פאר טריפער, סיפילים און הויט־קראנקה. בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע

נעמט אן פון 8—11 בייטאג און 4—9 אווענד.

דעלעגאציע פון יודישע סוחרים

ביים פרעמיער־מיניסטער גענ. סקלאדקאווסקי

זיצונג פון ווירטשאפטליכע אויבער־ראט אין לאדז

דעם 5־טען ד. ח. איז אין לאדז פארגעקומען א זיצונג פון ווירטשאפטליכען הויפט־ראט אין פוילען. צו דער זיצונג זענען געקומען פארשטעהער פון ווארשא, קאליש, קראקא, לעמבערג, לובלין, לאדז, לוצק, פויזען, ראזנע, סאסנאוויעץ און ווילנע

אויף דער טאג־ארדנונג האבען זיך געפונען פאלגענדע פונקטען: 1) די איצטיגע ווירטשאפטליכע סיטואציע אין פוילען; 2) די פראגע פון מאדערניזירען די האנדעלס - אונטערנעהמונגען; 3) מיטעל - טערמיניגער און קליין־פראצענטיגער קרעדיט; 4) דער קאנגרעס פון יודישע סוחרים.

די זיצונג איז געפיהרט געווארען אונטערן פארזיץ פון פרעזעס מייזעל.

געעפענט האט די בעראטונג פרעזעס יוליוש לעווינשטיין, וועלכער האט בעגריסט די פערזאמעלטע און געווינשען ערפאלג.

נאכדעם ווי ס׳איז בעהאנדעלט געווארען די געשאפענע לאגע אין מסחר און די אקציע צו עלימינירען יודען פון ווירטשאפטליכען לעבען, איז בעשלאסען געווארען, צו שיקען א דעלעגאציע צום פרעמיער־מיניסטער גענ. סקלאדקאווסקי. אין דער דעלעגאציע זענען געוועהלט געווארען די ה״ה: מ. מייזעל, א. גטפינער, יוליוש לעווינשטיין און אינזש. א. לאווענאק.

צום סוף האט דער א יספיהר־קאמיטעט פעסט געשטעלט, אז די יודישע ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס האבען אויפ׳ן אפעל פון גענעראל־אינספעקטאר גענ. רידז־שמיגלי — ארויסגעגעבען אויפ רופען צו די מיטגלידער, או טערצושטיצען דעם פאנד פון פאלקס־פארטיידיגונג.

צום סוף איז אנגענומען געווארען א געהעריגע רעזאלוציע.

קיין ארץ־ישראל

גרופענווייז און אינדיווידועל.
ביליגע פרייזן. גוטע בעדינגונגען.
פינקטליכע בעהאנדלונג.

ים־אויספלוג לאנדאן–אמסטערדאם
דעם 7/7–16/7 פון 210 זל.

„פיארדי—נארוועגי"
דעם 19/7–30/7 פון 330 זל.

אויסלענדישע הנחה־און קורעציע־פעסער.
פארשטעהערשאפט פון „אינטוריסט"
אויספלוגען און רייזעס קיין רוסלאנד.
ברענגען קרובים פון רוסלאנד קיין פוילען

אינפארמאציעס ערטיילט
דאס יודישע רייזע־ביורא
Union Lloyd
Piotrkowska 42, tel. 107-87.

יודישע פארלאמענטאריער ביים בילדונגס־מיניסטער

וועגען דעם שחיטה־געזעץ

ווארשא, 6 (טעלעפאניש)

היינט האבען אלע יודישע פארלאמענטאריער — דעפוטאטען און סענאטארען בעזוכט דעם בילדונגס־מיניסטער שוויענטאסלאווסקי, ביי וועלכען זיי האבען אינטערוועניר׳ט וועגען די אויספיהר־תקנות צום שחיטה־געזעץ, וואס דארף שוין די טעג דערשיינען.

די דעלעגאציע האט איהם אנגעוויזען, אז אויב עס וועלען דערשיינען די תקנות און דאס געזעץ וועט אריין אין קראפט, וועט עס שווער טרעפען די יודישע בעפעלקערונג און מאכען פאר יודען אונמעגליך דאס בענוצען פלייש.

דער מיניסטער האט די דעלעגאציע אויסגעהערט.

אין אווענט איז פארגעקומען א זיצונג פון דער עקזעקוטיווע פונ׳ם פעראייניגטען קאמיטעט צום קאמף געגען דער שחיטה - גזירה. די זיצונג איז פארגעקומען מיט׳ן אנטייל פון די יודישע פארלאמענטאריער.

דער טראַגישער שאָס

אין דער פעלקער־ליגע־פערזאַמלונג

„ענגלאַנד פעראַנטוואָרטליך פאַר דעם גרויזאַמען רעזשים אין דײַטשלאַנד"

די פערצווייפלונגס־טאַט פון סטעפאַן לוקס, וואָס האָט דורך זיין טויט געוואָלט וועקן די אויפמערקזאַמקייט פון דער וועלט אויף די ליידען פון די יודען אין דייטשלאַנד האָט אין זשענעווע געמאַכט אַ געוואַלדיגען איינדרוק. ווי עס מעלדעט די אויסלענדישע פרעסע האָט זיך דער טרויעריגער אינצידענט אָפּגעשפּילט אויף פאָלגענדען אופן:

עס האָט ערשט בעהאַט פערענדיגט זיין רעדע דער שפּאַנישער אויסערן־מיניסטער. דער פאָרזיצענדער מאַק־זעלאַנד, האָט פאָרגעלעגט זי איבערצוזעצען אויף ענגליש. די איבערזעצונגען אין דער ליגע הערט געוועהנליך קיינער נישט אויס, אַ טייל בעטייליגטע אין דער זיצונג זענען אַרויס אין די קולוארן. אַנדערע דעלעגאַטען דער פאָרזיצענדער אויך האָבען שטילערהייט געשמועסט צווישען זיך.

פּלוצלינג איז פון לינקס, פון דער באַנק פאַר די פאָטאָגראַפען אויפגעשפּרונגען עפּעס אַ מענש און אַ געשריי געטאָן אויף דייטש: „דאָס לעצטע!.. דאָס לעצטע!... אַלע אויגען האָבען זיך געווענדעט אויף איהם. ער האָט אַרויסגעצויגען אַ רעוואָלווער און זיך אַריינגעשאָסען אין האַרץ.

אין זאַל איז ענטשטאַנען אַ אויסערגעוועהנליכער טומעל. ליגענדיג אין אַ קאַלוזשע בלוט האָט דער זעלבסטמערדער געשעפּטשעט: „דער פּאָרטפעל... פּאָרטפעל!.." איוענאָל... דערלאַנגענדיג זיין פּאָרטפעל אין דער ריכטונג פון פאָרזיצענדער, דאַן האָט ער פערלוירען דאָס בעוואוסטזיין. עס האָבען צו איהם געאיילט מיט הילף די זשורנאַליסטען, דעלעגאַטען, וועכטער. עס איז באַלד אָנגעקומען פּאָליציי, דאָקטוירים, און מען האָט איהם אין אַ האָפנונגסלאָזען צושטאַנד איבערגעפיהרט אין שפּיטאָל.

עס איז באַלד בעוואוסט געוואָרען, אַז דאָס איז סטעפאַן לוקס, אַ טשעכאָסלאָוואַקישער זשורנאַליסט, אַ יוד, וואָס האָט אַ לאַנגע צייט געלעבט אין דייטשלאַנד און נאָך די היטלער איבערקעהרעניש איז ער אַוועק קיין פּראַג. מען האָט ביי איהם געפונען אַ טשעכישען פּאַס און אַ לעגיטימאַציע פון דער פּראַגער פּרעסע. לוקס איז דעם 26 יוני געקומען פון פּאַריז קיין זשענעווע און האָט זיך אָפּגעשטעלט אין אַ פּענסיאָן. די לעצטע טעג האָט ער פערבראַכט דאָס רוב ביים שרייב־טיש. אין טאָג פון זיין טאַט, האָט ער אינדערפריה ערלעדיגט זיין רעכנונג אין פּענסיאָן און האָט ערקלערט, אַז ער מוז צוריקפאָהרען קיין פּראַג. דערביי, האָט ער בעמערקט: „איך געה היינט צום לעצטען מאָל אין פעלקער־בונד".

אין זיין פּאָרטפעל האָט מען געפונען 6 בריף אַדרעסירט צום קעניג פון ענגלאַנד, צום ענגלישען אויסערן־מיניסטער אידען, צו דער „טיימס", „מאַנטשעסטער גאַרדיען", געגענעראַל סעקרעטאַר פון פעלקער־בונד אַווענאָל און צו זיינעם אַ פריינד. אין די אַלע בריף פּראָטעסטירט סטעפאַן לוקס געגען דעם געוואַלט־רעזשים און דער אונטערדריקונג אין דריטען רייך און פאָדערט אויף די וועלט צו פּראָטעסטירען געגען דער דאָזיגער קולטור־חרפּה און נישט מעהר זיך צוקוקען פּאַסיוו צו דער אונטערדריקונג פון הונדערטער טויזענטער און מיליאָנען מענשען אין דייטשלאַנד. מיט זיין טויט — שרייבט ער — וויל ער ציהען די אויפמערקזאַמקייט פון דער וועלט אויף די יודען פערפאָלגונגען אין דייטשלאַנד.

ביז צו היטלערס קומען צו דער מאַכט איז לוקס געווען טעטיג אין דייטשלאַנד אַלס שריפטשטעלער און שוישפּילער. צווישען אַנדערע האָט ער אויך געאַרבייט אין דער „וועלט־ביהנע". אויך אין פּראַג וואו ער האָט זיך בעזעצט נאָך דער היטלער איבערקעהרעניש, איז ער געווען טעטיג אַלס שריפטשטעלער, און האָט אויך דאָרט געגרינדעט אַ טעאַטער, וואָס האָט עקזיסטירט איינינע חדשים. לוקס האָט אָפט גערעדט וועגען דעם אַז עס איז נויטיג קודם־כל צו מאָביליזירען די אַנגלאָ־סאַקסישע עפענטליכקייט געגען דעם היטלער־רעזשים און אָנרעגען זיי צו האַנדלען. ער איז געווען אין דער מיינונג אַז בכדי דאָס דאָזיגע ציל צו דערגרייכען דאַרף מען זיך נישט אָפּשטעלען פאַר קיין שום קרבן. שוין דאַן האָט ער, וואָס איז אַלס אונגאַרישער אָפיציר צוויי מאָל פערוואונדעט געוואָרען בעת דער מלחמה זיך אַרומגעטראָגען מיט'ן געדאַנק צו אָפּפערען זיין לעבען פאַר'ן אידעאַל.

בעלעבט פון אַזעלכע געדאַנקען האָט ער מיט אַ פּאָר וואָכען צוריק געמאַכט אַ רייזע אין מערב אייראָפּע. אין פּאַריז האָט ער זיך צוזאַמענגעטראָפען מיט איינינע זיינע פריינד, מיט וועלכע ער האָט יעדער אומגערעדט דעם געדאַנק אויפצופאָדערען די ענגלישע עפענטליכע מיינונג מיט עפּעס אַ אויסערגעוועהנליכען מיטעל, קיינער האָט אָבער נישט חושד געווען, אַז ער וועט זיך בענוצען מיט אַזאַ פערצווייפעלטער טאַט, אַזוי האָט ער פערלאָזען פּאַריז און איז אָפּגעפאָהרען קיין זשענעווע.

פּאַל די באַשע דער קאָרעספּאָנדענט פון „פּטי פּאַריזיען" איז געווען פון די ווייניגע פּערזאָן מיט וועלכע לוקס איז אין זשענעווע צוזאַמענגעקומען און פאַר וועלכען ער האָט זיך פערטרויט, פּאַל די באַשע גיט פאָלגענדען בעריכט וועגען זיינע איינדריקען:

דער צופאַל האָט געוואָלט, אַז ער זאָל אין די דאָזיגע לעצטע טעג זיין דער איינציגער פאַר וועלכען ער האָט זיך פערטרויט. לוקס איז געווען אַ טשעכישער יוד. ער איז געקומען פון פּראַג מיט אַ עמפּפעהלונגס־בריף... ער איז געווען שרעקליך איבערגענומען פון אומגליק פון זיינע פּאָליטישע פריינד און גלויבענסברודער, וואָס זענען פּלוצלינג געשטאָרבען, אָדער איינגעזעצט געוואָרען אין קאָנצענטראַציע לאַגער. „וואָס זאָל ער טון", האָט ער צו מיר כסדר גערעדט מיט אַ אומרוהיגען שטילען טאָן, בכדי צו עפענען די אויגען פון דער וועלט אויף דעם, וואָס קומט דאָרט פאָר, ווי אַזוי זאָל מען אין דער ערשטער ריהע אַרויסשלעפּען די ענגלישע עפענטליכע מיינונג פון דער אַפּאַטיע, ווייל דער דאָזיגער אכזריותדיגער רעזשים האַלט זיך נאָר אַ דאַנק דער ענגלישער נאַכלעסיגקייט". אין אַ געוויסען מאָמענט האָב איך מורא געהאַט פאַר אַ סקאַנדאַל און האָב איהם געגעבען נעבעכדיגע עצות, אַז ער זאָל זיין פאָרזיכטיג. „האָט נישט קיין מורא", האָט ער מיר געענטפערט. אויב איך טראַכט וועגען עמיצען, איז עס נאָר וועגען מיר אַליין". ער האָט זיך מיט קיינעם נישט געוואָלט טרעפען. בעת די דעבאַטען אין דער פעלקער ליגע פערזאַמלונג, האָט עס אויסגעזעהן ווי ער וואָלט געטראַכט וועגען עפּעס אַנדערש.

פון צייט צו צייט האָט ער טרויעריג געשמייכעלט: „איך עטעמע די אַטמאָספערע" האָט ער געזאָגט. „דאָס איז אַלזאָ דער פעלקער־בונד און די פּאָליטיק אין ווייסע הענדשקעס" ווען דער נעגוס האָט זיך בעוויזען אין זאַל, איז ער פּלוצלינג צוגעקומען צו מיר און מיך אָנגעכאַפּט ביי דער האַנד: „דאָס איז אַ שרעקליך אומגליק, אָבער אין אַ אַנדער אָרט איז געשעהן נאָך שרעקליכערע זאַכען. דאָרט שטאַרבען 70.000!... 170.000" אין דעמזעלבען מאָמענט האָט זיך אָנגעהויבען אַ פייף־קאָנצערט. דאָס זענען געווען די איטאַליענישע זשורנאַליסטען, וואָס האָבען דעמאָנסטרירט. פּלוצלינג האָט ער זיך אויסגעדרעהט און צוזאַמענגעדריקט די ציינער: „נאָר מיט אַזעלכע מיטלען פערטיידיגט מען אַ גערעכטע זאַך!" ער איז אויפגעגאַנגען. צוויי טאָג האָט ער זיך איינגעשלאָסען אין זיין צימער און האָט געשריבען אומאונטערבראָכען".

אין געזעגנונגס בריף, וואָס לוקס האָט איבערגעלאָזט דע באַשען, שרייבט ער, אַז ער האָט ליידענשאַפטליך ליב דאָס לעבען, נאָר אַנדערש האַנדלען קען ער נישט.

און דע באַשע פערענדיגט זיינע איינדריקען: „און עס וועלען זיך געפינען מענשען, וואָס וועלען פערזיכערען, אַז דער דאָזיגער מענש איז געווען אַ משוגענער".

סטעפאַן לוקס איז ביז צום לעצטען מאָמענט געווען ביים בעוואוסטזיין און נאָך אַ פּאָר סעקונדען פאַר זיין טויט האָט ער ערקלערט דאָס ער שטאַרבט אָהן בעדויערען, ווייל ער האָט געוואָלט ציהען די אויפמערקזאַמקייט פון דער וועלט אויף די געשעהענישען אין דייטשלאַנד.

פאָלקס־פראָנט אין בעלגיען

אונטער דעם איינפלוס פון די געשעהענישען אין פראַנקרייך

(פון אונזער בעלגישען קאָרעספּאָנדענט)

ש. י. נירענבערגער

בעלגיען איז די מלוכה צווישען פראַנקרייכס שכנים, וואָס ווערט אַממייסטען בעאיינפלוסט דורך „פּאַריזער מאָדע" — אין ליטעראַטור, אין קליידונג און... אין פּאָליטיק.

בעזונדערס שטאַרק מערקט זיך, לעצטענס, דער איינפלוס פון פראַנקרייך אויף דער פּאָליטיק פון דער בעלגישער דעמאָקראַטיע, — אין אַלע איהרע שאַטירונגען.

אָט, האָב איך אַליין, אין די הייסע שטרייק־טעג, בייגעוואוינט אין אַ וואַלאָנישען שטעטעל אַ דעמאָנסטראַציע, בעת וועלכער די אַרבייטער האָבען געטראָגען לעאָן בלומס בילד. נישט וואַנדערוועלדע. נישט הויסמאַנס, — דאָסמאָל אַ דעמאָנסטראַציע פאַר דער פּאָליטיק פון לעאָן בלום!

מען דאַרף אָנערקענען, אַז דאָס וואָס מען רופט „עקספּערימענט" — די נייע פּאָליטיק פון לעאָן בלום — האָט געפונען אַ געוואַלדיגען אָפּקלאַנג צווישען די אַרבייטענדע מאַסען אין בעלגיען. בעזונדערס שטאַרק איז דער איינפלוס פון די פראַנצויזישע געשעהענישען אין וואַלאָניען און אין ברוסעל. וואו די פראַנצויזישע פּרעסע ווערט געלייענט פון גרויסע טיילען פון דער בעפעלקערונג. עס איז אַ פאַקט, וואָס קיינער וועט נישט וועלען בעשטרייטען, אַז ווען נישט די געשעהענישען אין פראַנקרייך, — וואָלט אין בעלגיען נישט געקומען צו אַזאַ ריזיגער שטרייק פון אַ האַלבען מיליאָן אַרבייטער און — וואָס איז נאָך וויכטיגער — צו אַן איינהייטליכער אַקציע פון סאָציאַליסטישע, קאַטוילישע, ליבעראַלע און קאָמוניסטישע אַרבייטער. דער שטרייק, ווי איהר ווייסט, האָט זיך פערענדיגט מיט אַ געוואַלדיגען נצחון פאַר'ן בעלגישען אַרבייטער קלאַס — עס זענען בעשטעטיגט געוואָרען כמעט אַלע פאָדערונגען (עהנליך צו די פון די פראַנצויזישע אַרבייטער) — אמת, עס שטרייקט נאָך אַ טייל אַרבייטער, וועמען מען האָט נישט נאָכגעגעבען, אָבער אויך דער טייל וועט בלי ספק, שוין אין די נאָהענטסטע טעג בעפרידיגט ווערען.

דער דאָזיגער פאַקט, — די איינהייטליכע אַקציע פון קאַטוילישע, סאָציאַליסטישע, קאָמוניסטישע און ליבעראַלע אַרבייטער — האָט זיך אונפערמיידליך געמוזט אָפּשפּיגלען אויף די בעציהונגען צווישען די דאָזיגע פּאַרטייען: דער „פאָלקס פראָנט", וואָס איז סטיכיש געקומען אין די טעג פונ'ם שטרייק, האָט זיך פּלוצלינג געשטעלט אויף דער טאָג־אָרדנונג פון די בעלגישע דעמאָקראַטישע פּאַרטייען.

און היינטיגע וואָך איז זיך אין בריסעלער „האָטעל אַלבערט" צונויפגעקומען די ערשטע קאָנפערענץ פאַר'ן „פאָלקס פראָנט". עס האָבען זיך אין דער קאָנפערענץ בעטייליגט אויטאָריזירטע פאָרשטעהער פון די סאָציאַליסטען, קאָמוניסטען, ליבעראַלען, קריסטליכע דעמאָקראַטען, פאָרזיצער איז געווען פּראָפעסאָר בריען, וועלכער איז איצט אַריינגעקומען אין סענאַט אַ דאַנק דער ערשטער פאָלקס־פראָנט אַקציע אינ'ם ראַט פון דער פּראָווינץ בריסעל: ער איז געווען קאַנדידאַט פונ'ם פאָלקס־פראָנט געגען דעם קאַנדידאַט פון די פּאַראייניגטע רעכטע.

פאַר די, וואָס קענען נישט די פערהעלטנישען אין בעלגיען, איז נישט לייכט צו פערשטעהען די בעדייטונג פון דער דאָזיגער קאָנפערענץ. וואָרום מען דאַרף נישט פערגעסען, אַז די בעלגישע אַרבייטער־פּאַרטיי איז קיינמאָל נישט געווען קיין בעגייסטערטע אָנהענגערין פון צוזאַמענאַרבייט מיט די קאָמוניסטען: — די בעלגישע סאָציאַליסטען זענען פיל „רעכטער" אָריענטירט ווי זייערע פראַנצויזישע חברים. איז דעריבער אַזאַ מין געמיינזאַמע קאָנפערענץ אַ איבעראַשונג פאַר אַלע, און נאָך מעהר איבעראַשונג איז די בעגייסטערטע אויפנאַמע, וואָס די דאָזיגע קאָנפערענץ האָט בעקומען אין דער גאַנצער סאָציאַליסטישער פּרעסע.

די בעלגישע סאָציאַליסטען — און אַלע דעמאָקראַטען מיט זיי — האַלטען, אַז עס איז די העכסטע צייט צו שאַפען דעם פאָלקס - פראָנט. וואָרים, אויב די דעמאָקראַטיע אין בעלגיען וועט אין די נאָהענטסטע חדשים נישט אַרויסווייזען גענוג ווידערשטאַנדס־פעהיגקייט, קאָן דער רעקסיסטישער פאַשיזם, וואָס איז שוין אַ געפאַהר, זיך נאָך מעהר צעוואַקסען...

די דאָזיגע רעקסיסטישע געפאַהר — צוזאַמען מיט דעם ביישפּיל פון פראַנקרייך — האָבען עס טאַקע געגעבען דעם שטויס צו דער שאַפונג פונ'ם „פאָלקס־פראָנט".

און מען שמועסט שוין אַפילו ביי אונז, אַז שוין אין די נאָהענטסטע וואָכען קאָן מעגליך ווערען אַ רעגירונגס־ענדערונג, אין דער ריכטונג פון אַן אויסגעשפּראָכענעם פאָלקס־פראָנט־קאַבינעט.

יעדענפאַלס, קאָן מען שוין אין די נאָהענטסטע טעג ערוואַרטען איבעראַשונגען אין דער בעלגישער פּאָליטיק.

* * *

קאַמיל הויסמאַנס, דער בערימטער פלעמישער סאָציאַליסטישער פיהרער, וועלכער איז, ווי בעקאַנט געוואָרען פּרעזידענט פון דער קאַמער, טוט אָן די פאַשיסטישע „רעקסיסטען" גרויסע צרות.

די משרתים פון לעאָ דעגרעל, וועלכער האָט זיך אַזוי בערימט פאַראויס מיט די אויפטועען פון „רעקס", האָבען גלייך נאָך די ערשטע זיצונגען בעוויזען, אַז זיי קענען זיך אַפילו נישט האַלטען אין אַ פּאַרלאַמענט — און איינער פון זיי, דער דעפּוטאַט סענדיק, איז אויסגעשלאָסען געוואָרען דורך הויסמאַנס פון אַ זיצונג צוליב אומטאַקטישע אויסדרוקען. בכלל, האָבען די רעקסיסטישע שליחים נישט בעוויזען צו אינטערעסירען ביז איצט אַפילו איין געלונגענעם אַרויסטריט אין פּאַרלאַמענט...

ריכטיג האָט וועגען זיי היינטיגע וואָך געזאָגט אַ צייטונג, וואָס געהערט נישט צו די געגנער פון לעאָ דעגרעל — די קאַטוילישע „ליבר בעלזשיק":— עס וואָלט פאַר דעגרעלן געווען בעסער צו האָבען אין פּאַרלאַמענט, אַנשטאָט 21, פינף מענשען, נאָר זיי זאָלען זיין מענשען...

דעריבער האָט נאָך קיין איין „רעקסיסט" אין פּאַרלאַמענט זיך נישט אַרויסגעוויזען אַלס וויכטיגער מענש..

* * *

אַ גרויסע סענסאַציע האָט היינטיגע וואָך אַרויסגערופען אין בעלגיען אַן ערקלערונג: פון לעאָ דעגרעל אין אַ אינטערוויו מיט דער נאַצי־צייטונג „וועסטפעלישע לאַנדעס - צייטונג" — אַז גלייך ווי ער וועט קומען צו דער מאַכט, וועט ער בעצוואינגען היטלער־דייטשלאַנד...

די דאָזיגע ערקלערונג, וואָס איז ביז היום נישט אָפּגערופען געוואָרען, האָט אַרויסגערופען אַ געוואַלדיגע אויפרעגונג אין בעלגיען. די דעמאָקראַטישע צייטונגען זאָגען צו בעווייזען, אַז דעגרעל שטעהט אין נאָהענטער פערבינדונג מיט בערלין כאָטש דעגרעל רעקלאַמירט זיך פאַר אַ שטאַרקען פּאַטריאָט...

עס איז קלאָר, אַז אויב דאָס זאָל קאָנען בעוויזען ווערען. וועט עס זיין דער שטאַרקסטער פון אַלע וואָפענס געגען דער וואַקסענדיגער פאַשיסטישער סכנה אין בעלגיען.

פון יודישען לעבען אין די לענדער פון צענטראַל־אַמעריקע

עס איז נויטיג אַנ'אַקציע געגען דער היטלעריסטישער פּראָפּאַגאַנדע

ניו־יאָרק, (יט"א). נאָך אַ 14־חדשימדיגער רייזע איבער אַלע לענדער פון צענטראַל אַמעריקא איז אָנגעקומען קיין ניו־יאָרק דער דעלעגאַט פון קרן־היסוד ה' מיכאל גרייווער, אין אַ געשפּרעך מיט אַ פּרעסע־פאָרשטעהער האָט גרייווער איבערגעגעבען אַ ריהע אינטערעסאַנטע פּרטים פון יודישען לעבען אין די דאָזיגע לענדער. ווירטשאַפטליך האָבען זיך די יודען נישט שלעכט איינגעאָרדנעט. נישטאָ צופיל יודישע גבירים אָבער עס זענען אויך נישטאָ קיין קבצנים. נעבען דעם האַנדעל שפּילט אין יודישען לעבען אַנ'אַלץ גרעסערע ראָל די אַגרידוסטריע. די דאָרטיגע יודען פיהלען זיך שטאַרק פערבונדען מיט דעם יודישען כלל און עס איז אויך שטאַרק זייער צוגעבונדנקייט צו א"י. אין משך פון דער רייזע האָט ה' גרייווער געזאַמעלט 50.000 דאָלאַר פאַר'ן קרן היסוד, גייסטיג איז דאָרט דאָס יודישע לעבען נישט זעהר רייך. איינציגע לענדער געבען אַרויס קליינע צייטונגען אין יודיש און שפּאַניש. דער יונגער דור בעקומט נישט מעהרסטענס קיין יודישע ערציהונג און מען רעדט דעריבער שפּאַניש. בלויז אין מעקסיקאָ, טשילי און קובאַ איז די יודישע ערציהונג בעסער אַ־ וועקגעשטעלט, דאָס בעציהט זיך אויך אויף דעם קולטורעלען און רעליגיעזען לעבען.

וואָס איז שייך די איינוואַנדערונגס־מעגליכקייטען האָט ה' גרייווער בעמערקט אַז אַ געוויסע צאָהל יודען קען זיך בעזעצען אין די דאָזיגע לענדער בעזונדערס, אויב זיי קענען אַ פאַך און בעזיצען אַ פּאָר הונדערט דאָלאַר. אָבער די אימיגראַציע מוז רעגולירט ווערען, אַ כאַאָטישע יודישע איינוואַנדערונג קען בלויז ברענגען צרות. צו די וויכטיגסטע אויפגאַבען אין די דאָזיגע לענדער געהערט אַ פּלאַנמעסיגע אַקציע געגען דער אַלץ שאַרפערער אַנטיסעמיטישער פּראָפּאַגאַנדע. עס איז מיט דאָקומענטען בעוויזען געוואָרען אַז די היטלער רעגירונג גיט אויס פיל געלד אויף פּראָפּאַגאַנדע צוועקען אין די לענדער פון צענטראַל אַמעריקא און האָט פיהרט צו אַ פערשאַרפונג פון דער אַנטיסעמיטישער העצע. הגם די דאָרטיגע רעגירונגען זענען ווייט פון אַנטיסעמיטיזם.

ענדערונגען אין דייטשע געזעצן וועגען מיליטער־פליכט

בערלין, (יט"א). לויט אַ נייעם געזעץ וואָס איז אונטערגעשריבען געוואָרען דורך דעם רייכסקאַנצלער און קריגסמיניסטער איז געענדערט געוואָרען דער 15 פּונקט פון געזעץ וועגען מיליטער־פליכט. דער פּאַראַגראַף האָט איצט בעקומען פאָלגענדע לויטונג: „אַ יוד קאָן נישט ליסטען קיין אַקטיווען מיליטער־דינסט. יודישע מישלינגען קענען נישט אַוואַנסירען אין מיליטער־דינסט, דידינסטלייסטונגען פון די יודען בעת דער מלחמה וועלען רעגולירט ווערען באַזונדער".

אין דער פריהערדיגער רעדאַקציע פון דעם פּאַראַגראַף האָט זיך גערעדט נישט אויסדריקליך וועגען יודען, נאָר וועגען „אַרישער אָפּשטאַמונג".

פאַרוואָס דערהערשט נאָר אָרימקייט אין ראַטען-רוסלאַנד?

(פון א בעזוך)

פון י. חייקין

סאָציאַליסטען פון דער גאַנצער וועלט האַלטען אין איין פערזיכערען, שוין מעהר ווי אַכציג יאָהר, אַז די פאָלקס-מאַסען פון אַלע ציוויליזירטע לענדער וועלען אויף שטענדיג פטור געוואָרען פון נויט און אָרימקייט, ווען זיי זאָלען נאָר אָפּשאַפען די קאַפּיטאַליסטישע אָרדנונג.

נו, האָט אַ ריזיגע מדינה, אַ זעקסטעל פון דער ערד, געפאָלגט די פרימסטע סאָציאַליסטען: זי האָט זיך איבערגעגעבען די מיסיע איינצופיהרען אַ נייע, גערעכטע אָרדנונג, אין רוסלאַנד. די מאַרקסיסטישע באָלשעוויקעס האָבען מיט אַלע כוחות איבערגענומען די דאָזיגע שליחות און האָבען אויסגענוצט אַלע זייערע פעהיגקייטען פטור צו ווערען פון קאַפּיטאַליזם. שוין מעהר ווי אַכט יאָהר ווי זיי נוצען אַלע אייגענע טאַלאַנטען און אַ היבש ביסעל בעדינגונגען, פון דער גאַנצער ציוויליזירטער וועלט, צו שאַפען פאַר די קרוב צו הונדערט מיט זיבעציג מיליאָן אונטער זייער השגחה — אַ גליקליך לעבען. פונדעסטוועגען איז דאָרטען די לאַגע פון דער היימישער בעפעלקערונג נאָך אַלץ ערגער, ווי אין די גרויסע קאַפּיטאַליסטישע מדינות. פרעגט זיך:

ווער איז דערינען שולדיג? האָט טאַקע דער סאָציאַליזם באַנקראָטירט?

אַ בעקאַנטשאַפט מיט די אומשטענדען, אונטער וועלכע די סאָוויעטישע פיהרערשאַפט האָט איבערגענומען די רוסישע רעוואָלוציע און האָט זי דערפיהרט ביז צום איצטיגען פעריאָד, געשטיצט פון דערפאַהרונג אויף אַ לאַנגער רייזע איבער יענער ריזיגער מדינה, מוז יעדען אויפריכטיגען מענשען איבערצייגען, אַז די שוועריגקייטען, וואָס ליגען אין וועג פון די סאָוויעטען צו אַ גליקליכען לעבען פאַר זייערע פעלקער, זענען צייטווייליגע.

ווען מען וויל בעגרייפען פאַרוואָס עס קומט אַזוי שווער אָן צו הויבען דעם סאָוויעטישען לעבענס-סטאַנדאַרד איצט, מוז מען מאַכען אַ שטיקעל חשבון פון דאָרטיגע פאָלקס-הכנסות און הוצאות, און פערגלייכען זיי מיט ענליכע חשבונות פון גליקליכערע לענדער.

אַ פאָלק, ווי אַ יחיד, קאָן נאָר לעבען לויט די פערדינסטען, סיידען עס פאַלט צו אַ זייטיגע קרעדיט-הילף. דער סאָוויעטען-פערבאַנד מוז לעבען אין די גרעניצען פון דער אייגענער לויפענדיגער הכנסה, ווייל דערווייל זענען נאָך די בורזשואַזע פעלקער נישט אַזוי פילאַנטראָפיש געשטימט, אַז זיי זאָלען אַרויסהעלפען דער מדינה פון סאָציאַלער רעוואָלוציע מיט לאַנג-טערמיניגע קרעדיטען.

מיט וועלכע פיר-פינף יאָהר צוריק, האָט דער בעריהמטער ענגלישער סאָציאַל-עקאָנאָם, סידני וועב (לאָרד פּאַספילד), געמעלדען, אַז אין יענעם יאָהר האָט די סאָוויעטען-מאַכט אַריינגעלייגט גאַנצע 36 פּראָצענט פון פאָלקס-פערדינסטען אין אַגריקולטור און אינדוסטריע ענטוויקלונג. דעם זעלבען יאָהר האָט די ענגלישע אימפּעריע אַריינגעלייגט נישט מעהר ווי עלף פּראָצענט פון געזאַמעלטען פאָלקס-פערדינסט אין איהרע אינדוסטריעס. אַמעריקע האָט בענוצט גאָר אַזוי ווייניג ווי אַכט פּראָצענט פון איהר הכנסה צו דעקען די הוצאות פון אָפּנוץ און פערבעסערען איהר פּראָדוקציע, בעדינונג און פער-קעהר-אונטערנעהמונגען.

ווען אַ לאַנד איז געצוואונגען אָפּצושפּאָרען מעהר ווי דריי מאָל אַזוי פיל ווי ענגלאַנד, מעהר ווי פיר מאָל אַזוי פיל ווי אַמעריקע, פאַר איהר אינדוסטריע אין קאַפּיטאַל איז קלאָר, אַז דאָס פאָלק דאָרטען טאָר נישט חלומ'ען אפילו פון אַ בעקוועמען לעבען.

איך האָב נישט אונטער דער האַנד די ציפערען פון 1935, אָבער בעמענדיג אין בעטראַכט דעם פאַקט, וואָס די בוי-אַרבייט אין סאָוויעטען-פערבאַנד געהט איצט אָן מיט אַ פיל גרעסערען אימפּעט ווי אין די יאָהרען פון ערשטען פינף יאָהר פּלאַן, קאָן מען זיכער זיין, אַז די פּראָפּאָרציע פון אינוועסטיציע איז זיכער נישט געפאַלען, אויב זי איז נישט געשטיגען.

איצט פערטראַכט זיך נאָר וועגען נאָך אַ ריזיגער הוצאה, וואָס פרעסט אויף אַ גרויסען חלק פון די סאָוויעטישע פערדינסטען: די אויסגאַבען פון איהר פיל-פערצווייגטען מלוכה-אַפּאַראַט. די סאָוויעט-רעגירונג, ווי יעדע נייע אָרדנונג, וואָס קעמפט פאַר איהר יונגען לעבען געגען אינערליכע און אויסערליכע שונאים, מוז האָבען פיל מעהר אָנגעשטעלטע ווי אַלטע, איינגעפונדעוועטע רעזשימען.

קיין גענויע ציפערען פון סאָוויעטישע רעגירונגס-הוצאות האָב איך נישט און איך וואָלט אייך סיי ווי נישט וועלען אויסמאַטערען מיט סטאַטיסטישע טאַבעלען און דיאַגראַמען. נאָר אַ שטיקעל בעגריף פון אָט די אויסגאַבען קען מען קריגען נישט אַריינשליידערענדיג זיך אין גרונט-לאָזען ציפערים.

דער סאָוויעטישער בעוואָפנונגס-בודזשעט אַליין עכט אויף דאָס יאָהר מעהר ווי זיבעצען פּראָצענט פון די גאַנצע פאָלקס-פערדינסטען! אַלע אַנדערע רעגירונגס-הוצאות זענען כמעט אוממעגליך פעסטצושטעלען, ווייל אויסער די אָפיציעלע אויסגאַבען וואָס ווערען אַריינגערעכענט אין פאָרמעלען בודזשעט פאַר אַלע רעגירונגס פונקציעס, פון דער צענטראַלער רעגירונג אין מאָסקווע, ביז די בעזונדערע רעפּובליקען, אויטאָנאָמע רעפּובליקען, אָבלאַסטען, קרייזען און שטעט אָדער דערפער — שיקט נאָך די פּאַרטיי אין דעם גאַנצען פערבאַנד אַריין הונדערטער טויזענטער אָנגעשטעלטע, וואָס ציהען געהאַלטען פון די אונטערנעהמונגען, צו וועלכע זיי ווערען געשיקט אויף טוען אַרבייט פאַר דער הערשענדיגער פּאַרטיי און איהרע סאָב-אַגענטורען.

איך האָב אפילו מורא צו פּרובען טרעפען, נאָר מיר דוכט זיך, אַז אַ קאָנסערוואַטיווע אָפּשאַצונג וועט דערפיהרען אַלע רעגירונגס-הוצאות פון סאָוויעטען-פערבאַנד — איינשליסענדיג דעם בודזשעט פון דער רויטער אַרמעי און רויטען פלאָט — צו אַ סך-הכל פון אַרום פערציג פּראָצענט פון גאַנצען פאָלקס-פערדינסט.

רעכענט נאָך צו ווייניגסטענס 35 פּראָצענט, וואָס ווערט אָפּגעשפּאָרט יעהרליך פאַר קאַפּיטאַל-אינוועסטיציע אין אינדוסטריע, בעדינונג און פער-קעהר-אינסטיטוציעס, מוזט איהר קומען צו דער אינטערעסאַנטער שורה, אַז איידער דאָס סאָוויעטישע פאָלק קאָן נעמען אַ ביסען אין מויל, בעזאָרגען זיך מיט אַ קלייד, אַ שיך, אָדער אַ וואוינונג — בלייבט די פאָלקס-מאַסען אויף דער הוצאה נישט מעהר ווי אַ פערטעל פון אַלעמענס פּראָצע!

ווייל דען דער סאָוויעטישער רעזשים אויסגעבען 1 פּראָצענט פון אַלעמענס פערדינסט אויף דער קריגס-מאַשין, און דערביי זאָל געהן אין ניוועץ דער כח פון דער בליהענדסטער סאָוויעטישער יוגענד וואָס וואָלט געקאָנט אַזוי פיל נוצען ברענגען דעם אויפבוי-פּראָצעס? געוויס נישט. נאָר וואָס זאָל מאָסקווע טאַקע טון, אַז צוויי מלחמה וועלף — יאַפּאַן און היטלער'ס דייטשלאַנד — שטעהען ביי איהרע שוועלען און סטראַשען חרוב צו מאַכען דעם גאַנצען סאָוויעטישען בנין!

סטאַלין האָט קאָמפּראָמיטירט זיין גאַנצע אַלטע פּאָליטיק; ליטווינאָוו'ען האָט ער געשיקט צו דער פעלקער-ליגע זוכען אַ רעטונג פון קריג; מיט פראַנקרייך האָט ער געשלאָסען א וואָפען-בונד און האָט געצוואונגען זיינע דאָרטיגע נאָכפאָלגער צו ווערען כשרע פּאַטריאָטישע פראַנצויזען, אָנשטאָט בעקעמפער פון זייער היימיש-בורזשואַזער אָרדנונג; מיט אַנדערע רעאַקציאָנערע מדינות איז ער גרייט געווען אָנצוקניפּען נישט אַנגריף-פערבינדונגען — אבי נישט צו דאַרפען פערשווענדען אַזוי פיל געלד און כח אויף בעוואָפנונג. נאָר נאָך אָט די אַלע אָפּנויגען פון דער אַלטער באָלשעוויסטישער טראַדיציע, מוז דער סאָוויעטען-פערבאַנד פאָרט אָנהאַלטען אין באַך פערגרעסערען די קריגס-בודזשעטען פון יאָהר צו יאָהר!

אויך די אַנדערע אומגעהויערע רעגירונגס-הוצאות זוכען די סאָוויעטען צו פערקלענערען, כדי צו האָבען מעהר מיטלען פאַר בוי-טעטיגקייטען, צו קאָנען הויבען דעם לעבענס-סטאַנדאַרד פון פאָלק.

ראַדיאָ-ווינקעל

די אינטערעסאַנטסטע אוידיציעס פון זומער-סעזאָן.

היות דאָס זומער-פּראָגראַם זעהט פאָר א רייהע זעהר אינטערעסאַנטע אוידיציעס, איז דעריבער כדאי צו וויסען, וואָס צו הערען. צווישען די לאַנדקענטשאַפטליכע און רייזע-שמועסען, וועלכע די יוגענד הערט אויס גערן, זענען די גאָר אינטערעסאַנטע אוידיציעס דער ציקל א. נ.: „אונזער באַנדערע אויפ'ן ים". די דאָזיגע אוידיציעס זענען רעפּאָרטאַזשען פון רייזעס אויף פּוילישע שיפען. אַזוי ווי די יוגענד האָט א טבע צו וועלען האָבען שטאַרקע עמאָציעס, אויסערגעוועהנליכע געשעהענישען — וועט זי אָט דאָס געוויס אויסהערען מיט גרויס פערגעניגען. יענע, וואָס האָבען ליבער מוזיק, ווערען צוו. אַנד, האָבען עטליכע הערליכע, סימפאָנישע קאָנצערטען און אָפּערעס פון זאַלצבורג. מיט די דאָזיגע קאָנצערטען דיריגירט דער געניאַלער איטאַליענישער טאָסקאַניני. דעסטגלייכען וועט זיין זעהר אינטערעסאַנטע טראַנסמיסיעס פון ספּאָרט- און אימפּרעזעס אד. גל.).

וואַהל-פיבער אין אמעריקאַנער ראַדיאָ

א חוץ די פּראָוואַהל-קאָמוניקאַטען, וואָס דער אמעריקאַנער ראַדיאָ גיט אין די ראַהמען פון אינפאָרמאַטיווער דינסט, קומען נאָך יחידים און דער פּרעזידענט רוזוועלט בתוכם און צאָהלען גאַנץ שעהנע סומעס, צו קענען רעדען דורכ'ן ראַדיאָ מכוח די פאָרשטעהענדע וואַהלען, איין שעה פון אַזאַ אוידיציע וואָס די „קאָלומביא בראָדקעסטינג-סיסטעם" ניט צ'ייף איבער 100 סטאַציעס, קאָסט אַפּ 3.600 פונט; איבער 65 סטאַציעס פון דער „רויטער נעץ" פון דער אמעריקאַנער ראַדיאָ-אַסאָציאַציע — 3.200 פונט, איבער 63 סטאַציעס פון דער „בלויער נעץ" — 3.000 פונט א.אז.וו.

היות דער אמעריקאַנער ראַדיאָ האָט בעשטימט אין פּרינציפּ פאַר אַלע פּאָליטישע פּאַרטייען, קענען דעריבער אַרויסטרעטען פאַרן מיקראָפאָן אַלע קאַנדידאַטען און זייערע אָנהענגערס.

Doktór Z.
HENRYKOWSKI
ספּעציעל-אַרצט פאַר מענער - שוועכע, וועגערישע און הויט-קראַנקהייטען
טראַוגוטאַ 9. טעל. 262-98
נעמט אָן פון 8—1 און פון 5—9 אָוונט
זונטאַג פון 9 פריה ביז 12.30 מיטאַג
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזען

דאָנער קאָזאַקען לויבען שטאַרק די יודישע פעלדער

זיי קריטיקירען אָבער דעם צושטאַנד פון פערד און אָקסען

מאָסקווע (יט"א). די מאָסקווער צייטונגען ברענגען שילדערונגען פון דער בעגעגעניש פון דאָנער קאָזאַקען מיט די יודישע קאָלכאָזניקעס אין ניי-זלאָטאָפּאָליער יודישען ראַיאָן. די בעגעגעניש איז פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ מאַניפעסטאַציע פון דער גרויסער פריינדשאַפט וואָס האָט זיך פערבונדען צווישען יודען און קאָזאַקען.

די קאָזאַקען פאָהרען אַרום פון איין קאָלכאָז אין ראַיאָן צום צווייטען, און בעקוקען זיך אומעטום גרינדליך מיט דעם מצב פון דער ווירטשאַפט אין אַלע איהרע צווייגען. די קאָזאַקען זענען ענטציקט פון דער גרויסער גערעטענקייט פון די יודישע פעלדער און ווינגערטנער און פערציימונגען. פּליסיג אַלץ וואָס די יודישע קאָלכאָזניקעס דערציילען זיי, ווי אַזוי זיי האָבען זיך דערשלאָגען צו אַזאַ הויכער טעכניש, כדי איינצופיהרען ביי זיך די יעלבע מעטאָדען פון לאַנדווירטשאַפט. זיי זענען אָבער נישט צופרידען מיט דעם צושטאַנד פון די פערד און אָקסען אין די יודישע קאָלכאָזען. אויב איהר וועט זיך נישט אויסלערנען געהן אַרום פערד און אָקסען ווי די קאָזאַקען און ליב האָבען די פערד ווי זיי, וועלען עס אייך די קאָזאַקען קיינמאָל נישט מוחל זיין, זאָגען זיי.

זיי זענען אויך נישט צופרידען פון דעם נאַקעטיגען אויסזעהען פון רוב יודישע ישובים. זיי זענען ברוגז למאי אין די דערפער זענען נישט פערפלאַנצט קיין בוימער אויף די גאַסען, פאַרוואָס נעבען יעדער הויז איז נישטאָ קיין סעדעל און קיין בלומען, ווי זיי זענען געוואוינט ביי זיך אין די סטאַניצעס. דער יודישער דאָרף דאַרף זיך טונקען אין גרינס און בלומען, זאָגען זיי. בלויז מיט די קאָלכאָזען „עמעס" און „פּאַבריציום" זענען זיי צופרידען געבליבען אין דעם פּונקט פון גרינס און פלאַנצונגען.

ר. מלאַד

דאָן-דאָמינגאָ

ראָמאַן

116

אַבעלע האָט איינגעזעהן אַז סירווי וועט פון דעם קאָרן קיין פרוכט נישט זיין. אַז מסתמא האָבען זיך געפונען גוטע פריינטלעך, וואָס האָבען פאַר דאָזיגען אָנדערציילט אַלדאָס ביין, — אויב אַזוי איז א מצוה צו כאַפּען די פיש פאַר דער [illegible], בעסער זאָל ער אויסגיסען דאָס [illegible], איידער אַנ'אַנדער [illegible] עס, האָט ער א פאַכע געטון מיט דער האַנד סאָוויצקעלען גלייך אין די אויגען אַריין און זיך געלאָזט מיט איילענדע שפּאַנען צום רב.

דער רב האָט שוין געוואוסט פון צוויי זאַכען, אַז ר' שלומעל תרח וויל דעם יונג פאַר זיין שוועסטער (עס איז א גרויסע מצוה). אַז אַבעלע פּאַפּיראָסניק שטייט נאָך דעם שידוך (עס איז אוודאי אַ יושר גדול, אַ יודישע טאָכטער, וועט אויסטעליזירט ווערען פון טריישער גלות...ונג און יודישע מיליער...) און אַז ער האָט געזעהן אַבעלען דאָ פּאַרן „וואָרט" ביי איהם, האָט ער זיך משער געווען, אַז עס איז נישט גלאַטיג. האָט ער אַריינגערוקט פיידיע הענט אין דעם גאַרטעל, ווי ער וואָלט זיך אָנגעהאַלטען דעם בויך און פון דאָרט אַרויסגעקוועטשט א וואָרט, א בראָגע מיט א קרעכץ:

— נו?

— נאָך גוט, רבי, וואָס עס איז בעצייטענס, כ'וואָלט אַריין, אַז די האָר פון קאָפּ וואָלט מען נישט אַרויסגעזעהן.

— דהיינו?

— ער איז דאָך דער יונג, א טריפה'נער ביין, ער איז דאָך געקומען יודישע טעכטער פערפיהרען.

— רחמנא לצלן, אין בתי-זונות?

— נאָך גוט, וואָס מען איז בעצייטענס געוואָהר געוואָרען.

— פונוואַנען?

— א נפקא מינה, אפי מען ווייסט און שוין.

דער רב האָט זיך נאָך טיפער אונטערגעשפּאַרט מיט די הענט אונטערן בויך, די אויגען האָבען שוין אין טיפען פּין-השמשות געברענט און די ווייסע באָרד האָט זיך געפּאַליעט אין שאָטענס.

— ווער זאָל זיך ריכטען אויף אַזאַ זאַך — האָט דער רב ווי פאַר זיך געקרעכצט, וועל איך שיקען נאָך איהם און לאָמיר הערען, וואָס ער האָט צו זאָגען.

אַבעלע האָט מורא געהאַט ומאָמער לאָזט זיך אויס א בוידעם פון דער גאַנצער זאַך, האָט זיך שוין זיין אייגענע פאַנטאַזיע צעשפּילט, האָט דערמאָהנט דעם רב אין אַלע „שיינע זאַכען", וואָס דער יונג האָט אָנגעטון ווען ער איז נאָך געווען א קליינע כפרה און אוועקגעהענדיג האָט ער געעצה'ט דעם רב, ער זאָל זיך בעסער נישט וויסענדיג מאַכען, עס איז א חרפה פאַר דער שטאָט, וואָס האָט איהם קליינערהייט נישט בעגראָבען.

נאָך אין דעמזעלבען אָוונט האָט מען זיך פון דעם „ניסים" דערוואוסט אין גאַנצען שטעטעל, שלומעלס פערגריזטע שוועסטער האָט געפייערט א נצחון איבער דעם ברודער, וואָס האָט זי בּאַראַי געוואָלט אומגליקליך מאַכען, אפי איהר צודעקען דעם קאָפּ. אין יעדען הויז, אין יעדער שטוב האָט מען גערעדט וועגען דער געשעהעניש, כאָטש קיינער האָט נישט געוואוסט פונקטליך דער „קלאַנג" האָט זיך גענומען, האָט יעדער געהאַט צו דערציילען אַנדערע ניסים פון דאָניען. מען האָט אפילו געוואָלט פּועלען ביים מצבה-קריצער אַז ער זאָל דעם „אויסוואורף" צוריקטען דאָס האַנט-געלד און זאָל נישט מאַכען קיין מצבה. דער מצבה-קריצער האָט זיך וועגען דעם געזעהען מיטן רב, דער רב האָט געפּסקנט אַז די איר-ושבע איז געווען א כשרע יהודינע, איי דער זוהן? איז עס אַנ'אומגליק, וואָס קען מען טון, און עס איז גלייכער וואָס זי האָט נישט דערלעבט דאָס צו זעהן...

דאָניע איז אַלץ איינגעטשאָנען ביים פּאַפּיראָסניק אַבעלע אַליין איז געווען פריינדליך צו איהם און איהם אַליין בעטרינט. דינעלע איז ענליך פערלוירען געוואָרען. א חוץ דעם פּאַטער, האָט קיינער נישט געוואוסט וואָס זי איז אויסגעקומען (מען האָט אפילו געזאָגט אַז זי איז זיך טאָך אַמאָל געפאָהרען „אָפּטרייבען" און אַזאַ פייגעלע ווי זי איז, וואָלט זיך נאָך נישט געדאַרפט אָפּשרעקען, וואָס דאָניע וועט זי פערקויפען...) אַבעלע האָט געוואַרט ביז סאָוויצקעלע וועט טרעפען קריגען דעם בעפעהל איהם צו אַרעסטירען און אַרויסשיקען, אָבער דערוואַרט האָט ער זיך נישט.

אַז דאָניע האָט געזעהען ווי אַלע „גוטע ברידער" (א רוח אין זייערע פאָטערס און מוטערס אַריין!) האָבען זיך דערווייטערט פון איהם, האָט ער פערשטאַנען, אַז עפּעס איז נישט גלאַטיג, אַז מען האָט שוין דאָ אָנגעמאַכט א „געמראָכע", האָט ער זיך אַזוי אָנגעהויבען אויפצופיהרען מיט כוונה, אַז עס האָט שוין אויף אַנ'אומת די אויגען אויפגעריסען: זיך געפיהרט מיט איהר אונטער דער האַנד איבער דער שאָסעי, זי צוגעפיהרט צו דער טומאה און געוואַרט אויף איהר, זיך אַראָפּגענומען דאָס היטעל, ווען א גויאישע לוויה איז פערבייגעגאַנגען, און אָנגעהויבען אַריינצוקומען צום נייעם גלח, וואָס האָט געקענט א ביסעל לאַטיין, און דעריבער, זיך ווי עס איז צוזאַמענגערעדט מיט כוונען.

גוטע פריינד האָבען געוואָלט פּועלען ביי אסתר קניפּעלעס, אַז זי זאָל איהם אָפּגעבען דאָס געלד, וואָס ער האָט איהר געשיקט דורכן רב. אָבער אסתר וואָס האָט שוין געהאַט א פנים צעקניטשט פון צרות און אַרבייט ביים אַרומגיין מיט זעקס קינדער קליינע און גרויסע (פון דעם מאַמע'ס פּאַרשטעהער...) האָט זיך געווייסעלט, דאָס האַרץ האָט געוועצט, ווי מען וואָלט אויף א פּויק געקלאַפּט זי וואָלט אוודאי נישט גענומען קיין צעבראָכענעם פעניג. ווען מען גיט עס איהר אין דער האַנט אַריין, האָט אָבער דער רב דאָס געלד דערלאַנגט איהר מאַן, און ער האָט מיט איהר קיין וואָרט פון דעם נישט איבערגערעדט — דאָס האָט זי צעבראָכען און פערברעכט.

אַז דער רב האָט געשיקט נאָך דאָניען, כדי איהם איבערצורעדען, אַז וואָס וועט ער זיך דאָ אַרומדרייען און מיין אַלעמען גרויס אין די אויגען, און אַז עס איז גלייכער ער זאָל אַליין אַוועקפאָהרען; כדי מען זאָל איהם נישט דאַרפען אַרויסשיקען מיטן עטאַפּ, האָט דאָניע געשיקט א „מי שברך" אויפן רב'ס חשבון און געשפּאָט, אַז ער איז ביי זיך אין דער היים, און אַז מען וועט א סך רעדען, וועט ער שטעלען א חופה מיט דער דאַמע אין דער טומאה, און וועט אַלע יודען פערבעטען אויף דער חתונה..

האָבען זיך דעם זעלבען טאָג צונויפגעקליבען דאָס גאַנצע שטעטעל אונטער אַבעל פּאַפּיראָסניקס „גאָרקיך", ווייבער מיט קאָטשערעס, מיט בעזימס, מען האָט אפילו די פּאָמשאָפּען אַרויסגענומען פאַר די שוועלען, געמער וועט מען דאַרפען איהם אָפּצוואַגען. חדר-ייִנגלעך האָבען אָנגעגרייט בלאָטע און ציגעל (פאַר דער „פּאָליציי" האָט מען קיין מורא נישט געהאַט, ווייל סאָוויצקעלע האָט צוגעזאָגט, אַז ער וועט נישט זעהען...) און אַז דאָניע מיט דער דאַמע האָבען זיך בעוויזען, האָט מען אָנגעהויבען שרייען און ליאַרמען, יודענעס האָבען איינגעטונקט דאַרע „וויענטשעס" אין די פּאָמיעס און דערמיט איינגעצינען פערשפּריצט און פערבלאָטיגט כוונים בייערען פּוטער-מאַנטעל. עס האָבען אָנגעהויבען פליהען שטיינער אין דאָניעס זייט נאָר ווען עס איז אויסגעבראָכען געוואָרען די ערשטע שויב פון דער גאָרקיך, האָט אַבעלע זיך געמאַכט בייזערהען, האָט מען מעהר קיין שטיינער נישט געוואָרפען, נאָר די לאָפּעטעס האָבען געפּאָכעט אין דער לופטען, קולות האָבען זיך איבערגעשרייען און ליאַרמעס האָבען געהילכט.

(פאָרטזעצונג קומט).

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואך

דעפלאציע און אקטיווע ווירטשאפט

דעפלאציע דאס איז די ווירטשאפטס-פאליטיק, וואס איז געפיהרט געווארען אין די גאלד-וואלוטע לענדער, ווי פראנקרייך א. א. די דעפלאציע-פאליטיק בעשטעהט אין צופאסען די ווירטשאפטליכע און פינאנציעלע לאגע צום קריזיס און פערקלענערען די פערדינסטען און שניידען די פענסיעס, אין ביליגער מאכען די פרייזען אויף סחורה און פערגרעסערען די שטייערען, און שניידען די הכנסות פון דער בעפעלקערונג און אויך אין ארומשניידען די מלוכה - בודזשעטען, כדי עס זאל קיין געלד נישט ארויסגעהן — מיט איין ווארט דעפלאציע פאליטיק איז איינציהען דעם פאסיק, לעבען א ארעם, דחקות׳דיג לעבען, מיט ווייניג ארבייט, מיט שוואכע פערדינסטען, אבי נאר איבערצוקומען די שלעכטע צייטען.

אין קאנטראסט צו דער דעפלאציע-פאליטיק איז געשטאנען די אקטיווע ווירטשאפטס-פאליטיק פון א רייהע אנדערע לענדער, ווי ענגלאנד, אמעריקע א. א.

די אקטיוויטעט פון די דאזיגע לענדער איז בעשטאנען דערין, וואס זיי בעמיהען זיך צו פערטרייבען דעם קריזיס, נישט מיט אבשוואכען די ווירטשאפטס-טעטיגקייט, נאר מיט פערשטארקען איהר. נישט מיט פערביליגערען די סחורה-פרייזען, נישט מיט רעדוצירען לוינען און פערדינסטען, נאר מיט פערגרעסערען זיי, נישט מיט שניידען די בודזשעטען נאר מיט אויסגעבען ריזען-סומעס אויף אלערליי עפענטליכע מלוכה-ארבייטען, כדי דערמיט צו פערקלענערען די ארבייטסלאזיגקייט.

אלע לענדער אויף דער וועלט האבען זיך איינגעטיילט אין 2 גרופעס, איין טייל די לענדער מיט פראנקרייך בראש האבען געפיהרט א דעפלאציע פאליטיק, און די איבעריגע לענדער מיט ענגלאנד און אמעריקע בראש פיהרען א אקטיווע ווירטשאפטס פאליטיק.

די לענדער מיט דער דעפלאציע-פאליטיק האבען מקריב געווען אלצדינג אבי צו דערהאלטען פעסט דעם קורס פון זייער וואלוטע, די לענדער ווידער מיט א אקטיווער ווירטשאפטס-פאליטיק האבען מקריב געווען דער קורס פון זייערע וואלוטעס.

מיט דער הילף פון דעפלאציע האט מען נישט געקאנט אויפלעבען די ווירטשאפט, מען האט נישט צוריקגעקעהרט די רענטאבילעטעט פון דער פאבריקאציע, לאנדווירטשאפט און האנדעל, מען האט נישט געקאנט דערפיהרען צו אנ׳אויפלעבונג כאטש אין א קליינעם מאסשטאב וואס זאל בערעכטיגען די לאסטען, וועלכע מען האט ארויפגעלעגט.

דאס לעצטע גרויסע לאנד מיט א דעפלאציע-פאליטיק, — פראנקרייך, ציהט זיך שוין איצט צוריק אפיציעל פון דעם דאזיגען קורס, זי ליקווידירט די אלטע דעפלאציע-דעקרעטען פון לאוואלס רעגירונג און הויבט אן פיהרען א אקטיוויסטישע ווירטשאפטס-פאליטיק.

נאך איניגע לענדער, ווי האלאנד, שווייץ א. א. מאכען נאך אנשטרענגונגען ווייטער צו פיהרען א דעפלאציע פאליטיק.

די וועלט געפינט זיך איצט אין אזא צושטאנד, אז עס איז נישט געבליבען קיין אנדערער וועג ווי די אקטיוויסטישע ווירטשאפטליכע פאליטיק. עס איז שוין נישטא קיין שום ספק, און מען קען שוין מעהר נישט דיסקוטירען דעריבער; מען דארף שאפען גרויסע מענגעס פריש געלד, כדי צו פיהרען א אקטיווע ווירטשאפטס-טעטיגקייט אין גאנצען לאנד.

די צייטען פון פרייזען-פערביליגערונג, פון פענסיע-רעדוקציעס פון „איינציהען דעם פאסעק" זענען שוין אוועק אויף לאנגע יאהרען, איצט הויבט זיך אן א נייע צייט פון פערטייערען די פרייזען. א צייט פון ברייטע אינטענסיווע ארבייטען, גרויסע בעדערפענישען אויף אלערליי סחורות און ארבייט און פון העכערען פענסיעס און לוינען.

עס איז פאר קיינעם קיין שום ספק נישט, אז עס וועט גארנישט לאנג דויערען און פראנקרייך וועט אנהויבען עפענטליך פיהרען א גאנץ נייע ווירטשאפטס-פאליטיק. זי האט שוין אוועקגעווארפען די דעפלאציע און אנגעהויבען א אקטיוויסטישע ווירטשאפטס-פאליטיק. אבער עס איז פאר אלעמען זיכער, אז נישט ווייטער ווי אין הערבסט וועט פראנקרייך מוזען קומען צו א פארמעלע און אפענע דעוואלואציע, וואס וועט א רייהע לענדער צווינגען מיטצוגעהען מיט פראנקרייכס וואלוטע-פאליטיק.

ווי מען זעהט, בעהערשט די אקטיוויסטישע ווירטשאפט די גאנצע וועלט און דרינגט אריין אין אלע צווייגען פון ווירטשאפטס-לעבען, דער אקטיוויזם גיט איצט דעם טאן און די ריכטונג אין דער ווירטשאפטס פאליטיק פון כמעט אלע לענדער אויף דער וועלט.

די מעטאדען פון דער אקטיוויסטישער פאליטיק זענען נישט אין אלע לענדער גלייך, פאראן פערשידענע סיסטעמען, אבער אלע דאזיגע לענדער בענוצען זיך מיט איין הויפט-סיסטעם, וואס איז געשטיצט אויף א זעהר גרויסציגיגע געלד-קרעדיט-טעטיגקייט.

אויב מען וועט ווארפען א בליק אויף די אלע לענדער, וואס פיהרען א אקטיוויסטישע ווירטשאפטס פאליטיק, וועט מען זעהען, אז איבעראל האט מען די ווירטשאפט אויפגעלעבט מיט דער הילף פון ארויסלאזען אין אומלויף א סך געלד, א טייל לענדער האבען פערגרעסערט זייער געלד-אומזאץ

מיט דער הילף פון דעוואלואציע, אנדערע האבען ארגאניזירט א פולשטענדיגע אינפלאציע פון קרעדיט נאך אנדערע האבען ארויסגעלאזט ספעציעלע ריזיגע סומעס געלד אויף צו בעשעפטיגען די ארבייטסלאזע ביי מלוכהשע און קאמונאלע ארבייטען. אנדערע לענדער ווידער, ווי דייטשלאנד, טשעכיען לאזען ארויס פרישע מענגעס געלד אויף צו בעשאפען דאס לאנד. טייל לענדער האבען אנגעווענדעט מיט אמאל צו עטליכע סיסטעמען: אמעריקע האט אי דעוואלוירט דאס געלד, אי האט דורכגעפיהרט א קאלאסאלע אינפלאציע פון געלד-קרעדיט און האט אויך אסיגנירט מיליארדען דאלארען אויף צו בעשעפטיגען די ארבייטסלאזע, אויף איטאליען און ענגלאנד האבען אנגעווענדעט צו עטליכע סיסטעמען. ענגלאנד האט געמאכט א דעוואלואציע און גיט אויס ריזען-סומעס אויף בעוואפנונג, איטאליען לאזט ארויס מענגעס געלד אויף צו בעשעפטיגען ארבייטסלאזע און מען בויט אויס נייע ...ויגע שטעט און כדי בעוואפענט דאס לאנד

גרויסע בעאונרוהיגונג צווישן סוחרים און געוועלב-בעזיצער

צוליב׳ן אפשאפען דעם לאקאטארען-שוץ אויף האנדעלס-לאקאלען

דער לאקאטארען-שוץ אויף געוועלבער און האנדעלס-לאקאלען איז חל אינגאנצען נאך 3 חדשים, נא דער צייט וועט יעדער ווירט קענען פערלאנגען פון געוועלבער און האנדעלס-לאקאלען א העכערען דירה־געלד און בכלל קינדיגען דעם לאקאל אויב ער וויל דעם דאזיגען לאקאטאר נישט האלטען.

ביי אזא לאגע זענען די סוחרים און געוועלב-איינהאבער שטארק בעאונרוהיגט ווייל פיל ווירטסלייט האבען שוין אויסגענוצט די נייע באוועלע צום געזעץ וועגען לאקאטארען-שוץ און האבען געקינדיגט זייערע לאקאטארען-סוחרים די לאקאלען פון 1 אקטאבער אן, טויזענד און טויזענדער סוחרים דראהט ארויסגעווארפען צו ווערען פון זייערע לאקאלען.

אלע בעמיהונגען אין דער הינזיכט מצד די ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס ביי דער רעגירונג האבען לעת עתה נישט געהאט קיין ערפאלג. פון דער אנדער זייט ארבייטען די ווירטסלייט מעשים אז די לאגע זאל נישט געענדערט ווערען.

דערווייל האבען די געשעפטס-איינהאבער ווע מען די ווירטסלייט האבען געקינדיגט די וואוינונגען אויך געקינדיגט דעם פערסאנאל, ווייל זיי ווייסען נישט צי זיי וועלען בכלל קענען עקזיסטירען.

אין איצטיגען מאמענט איז נאך נישט בעקאנט אויף וויפיל זיכער עס איז, אז דער לאקאטארען-שוץ אויף געוועלבער וועט בלייבען, מען האט אז די פראגע וועט קלאהר ווערען ערשט אין א חודש ארום

דער שטייער-אמט האט דאס רעכט

צו רעכענען א גרעסערען הכנסה-שטייער ווי עס ווייזען אויף די ביכער

מיר מאכען אויפמערקזאם די סוחרים און אינדוסטריעלע וואס פיהרען האנדעלס-ביכער, אז לויט דער שטייער-ארדינאציע האט דער שטייער-אמט דאס רעכט צו שטעלען א גרעסערען הכנסה-שטייער ווי ס׳ווייזען אויף די האנדעלס-ביכער.

דאס דאזיגע רעכט גילט דעמאלס ווען דאס ארט לעבען און פערזענליכע אויסגאבען פון צאהלער בעווייזען, אז זיינע הוצאות זענען גרעסער ווי ס׳איז די הכנסה, וועלכע פיגורירט אין די האנדעלס-ביכער.

אויב למשל א סוחר האט אין יאהר 1935 געהאט לויט די האנדעלס-ביכער א הכנסה פון 10 טויזענד זל. אבער לויט די אינפארמאציעס פון שטייער-אמט פיהרט דער צאהלער א ברייט לעבען און גיט אויס אויף אויסצוהאלטען די פאמיליע און אויף אנדערע אויסגאבען פיל מעהר ווי צעהן טויזענד זל. למשל 150 טויזענד זל. ווערט אזא סוחר געשאצט די הכנסה נישט לויט ווי דאס ווייזען אויף די האנדעלס-ביכער, נאר לויט דעם לעבענס-ארט און לויט די פריוואטע הוצאות.

דער דאזיגער ארט שאצונג הייסט „שאצען לויט אויסערליכע סמנים" און ווערט אנגעווענדעט אפילו ווען מען פיהרט פולשטענדיג ריכטיגע האנדעלס-ביכער וואס ווערען אנערקענט דורכ׳ן שטייער-אמט

דער שטייער-אמט קוועסטיאנירט אין פיל פאלען

די אפגעגעבענע דעקלאראציעס פון הכנסה-שטייער

די שטייער-מאכט איז שוין צוגעטרעטען פאר-נאנדערצושיקען קוועסטיאנירונגס-מעלדונגען צו די אלע שטייער-צאהלער, וועמענס דעקלאראציע פון הכנסה שטייער עס ווערט קוועסטיאנירט דורך דעם שטייער-אמט.

ווען מען בעקומט אזא קוועסטיאנירונגס-מעלדונג פון אמט הייסט עס, או מען האט נישט קיין צוטרוי צו דער א געגעבענער דעקלאראציע, די שטייער-מאכט גלויבט דאן, אז די הכנסה איז געווען גרעסער אדער עס זענען פערהאן מאטעריאלען און אינפארמאציעס, אז די הכנסה איז געווען גרעסער ווי ס׳איז אנגעגעבען געווארען אין דער דעקלאראציע.

אויף דער קוועסטיאנירונגס-מעלדונג דארף מען ענטפערען אין משך פון 14 טעג, מען דארף ענטפערען אויף אלע קאנקרעטע פראגען און ספקות וואס דער שטייער-אמט גיט אן, דער ענטפער פון שטייער-צאהלער דארף ענטהאלטען פאקטען, ציפערען, בעווייזען און קאלקולאציעס.

דער שטייער-אמט איז מחויב אויסצופארשען די תשובות וואס דער שטייער-צאהלער שטעלט צו.

אויב די תשובות בעפרידיגען נישט קען די שטייער-מאכט שטעלען א גרעסערען הכנסה-שטייער און דער שטייער-צאהלער קען געגען דעם אפעלירען.

אויב דער שטייער-צאהלער ענטפערט נישט אויף דער קוועסטיאנירונגס-מעלדונג, פערלירט ער דאס רעכט צו דערלאנגען א רעקורס און די שטייער-מאכט קען דעמאלס שאצען די הכנסה לויט אייגענע אינפארמאציעס.

קיין וואל וועט נישט פעהלען

די קאנטינגענטען אויף יולי וועלען נישט פערקלענערט ווערען

אין ווארשא איז פארגעקומען א ספעציעלע זיצונג פון דער קאמיסיע, וועלכע איז בעשטימט געווארען דורך דער צענטראלער אימפארט-קאמיסיע אין דער פראגע פון וואל אימפארט.

מצד לאדז האט אין דער זיצונג אנטייל גענומען דער דירעקטאר פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער דיר. בייער.

די קאמיסיע האט אין אלגעמיין דערהאלטען די ביזאיצטיגע קאנטינגענטען פון רויהער וואל און וואל-אפפאל דאס הייסט, אז זי האט נישט רעדוצירט און נישט פערגרעסערט די רויה-שטאף-קאנטינגענטען אויפ׳ן חודש יולי. צו ארגענטאציע איז כדאי צוצוגעבען, אז לאדז נעהמט צו 70 פראצענט פון גאנצען וואל-אימפארט קיין פוילען.

פרעמיעס פאר בעשעפטיגען מעהר ארבייטער

פערארדנונג פון פינאנץ-מיניסטעריום

אין אפיציעלען ארגאן פון פינאנץ-מיניסטעריום איז ערשינען א פערארדנונג, וועלכע ערלויבט אלע אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען צו בעשעפטיגען פון יולי ביז׳ן 31 דעצעמבער א בעליביגע צאהל ארבייט אויפ׳ן יסוד פון פאטענט, וועלכען מען בעזיצט דעם 1 יולי אהן אונטערשיד פון וועלכער קאטעגאריע דער פאטענט איז.

די דאזיגע פערארדנונג מוז אנגעווענדעט ווערען פון אמט און ס׳איז נישט נויטיג אנצוגעבען קיין אינדיווידועלע ביטעס, דאס פינאנץ-מיניסטעריום האט אנערקענט ספעציעלע פרעמיעס פאר פערגרעסערען די צאהל ארבייטער, די דאזיגע פרעמיעס וועלען געגעבען ווערען אין דער פארם פון א באניפיקאציע פון פאטענטען-פרייז ביז ס׳וועט צוריקגעצאהלט ווערען די גאנצע סומע וואס איז אויסגעגעבען געווארען פאר׳ן פאטענט. די גאנצע הונדערט פראצענט וועלען אויסגעצאהלט ווערען אויב די אונטערנעהמונג וועט פון 1 יולי ביז׳ן 15 דעצעמבער בעשעפטיגען לכל-הפחות אין פערלויף פון 3 חדשים 2 מאל אזויפיל ארבייטער, וויפיל עס ערלויבט דער פאטענט, וועלכען ער בעזיצט.

די פרעמיעס וועלען אויסגעצאהלט ווערען דורך די שטייער-אמטען אויפ׳ן יסוד פון די ביטעס, וועלכע וועלען אייגעפלאסען ווערען ביז׳ן 31 דעצעמבער 1936. צו די ביטעס דארף מען צולעגען א בעשייניגונג פון ארבייטס-אינספעקטאר וועגען דער צאהל ארבייטער אין געגעבענעם פעריאד.

יובילערן, גאלדשמידן, גראווירערס און זייגערמאכערס

וועלען בעקומען גאלד דורך די האנדווערקער-קאמערן

מיר האבען שוין עטליכע מאל געשריבען וועגען דער נויטיגקייט צו רעגולירען די פראגען פון בעקומען גאלד פאר יובילערן, גאלדשמידען, גראווירער און זייגערמאכערס, וואס איז געווארען שטארק בעשווערט צוליב די דעוויזען-בעגרענצונגען.

צו דעם צוועק האט די לאדזער האנדעלס-קאמער בעשטימט א גאלדשמיד און יובעליר-קאמיסיע, וועלכע האט שוין אנגעהויבען די טעטיגקייט.

אין צוזאמענהאנג דערמיט דארפען די אינהאבער פון יובילער, גאלדשמיד, גראווירער און זייגערמאכער-ווארשטאטען אנמעלדען זייער געברויך אויף גאלד אין דער לאדזער-האנדווערקער-קאמער, ווייל די צוטיילונג פון גאלד פאר די דערמאהנטע פאכען וועט פארקומען נאר אויפ׳ן יסוד פון א דעקלאראציע פון דער האנדווערקער-קאמער.

דערגענצט די רשימות פון פאכען

וועלכע אונטערליגען דעם אינדוסטריע-געזעץ

לויט א פערארדנונג פון האנדעלס-און אינדוסטריע-מיניסטעריום פון 23 יוני 1936 זענען אריינגעפיהרט געווארען פאלגענדע ענדערונגען אין דער רשימה פון האנדווערקער-פאכען.

1) ס׳זענען צוגעגעבען געווארען נייע מלאכות און געהמליך:

וועש-נייהעריי, גארטען-מאכערס, אויטא-שלאסעריי, פרעציזיע-שלאסעריי (מעכאניק),

2) ס׳איז צוטיילט געווארען:

כעמישע רייניגונג און מלבושים-פארבונג פון פוטער-פארבעריי, שניידעריי — אויף הערען-שניידעריי און דאמען-שניידעריי.

די דאזיגע פערארדנונג איז פערעפענטליכט געווארען אין „דזשענניק אוסטאוו" פון 30 יוני 1936 און מיט דעמזעלבען טאג אריין אין קראפט.

צוליב דער אנפראגע פון האנדעלס-און אינדוסטריע-מיניסטעריום, האט די לאדזער האנדווערקער קאמער זיך ארויסגעזאגט פאר צורעכענען צו דער רשימה פון מלאכות פאלגענדע פאכען: שטיקעריי, בעטאן-ארבייט, פארקעט-ארבייט, בוכמייסטערס, גיסעריי, מילנעריי און אויסארבייטונג פון קאזשוכעס.

בילאנס פון באנק-פאלסקי

באנק פאלסקי האט פערעפענטליכט דעם בילאנס פאר דער לעצטער דעקאדע, צום 20-טען יוני ד. י. אין דער לעצטער דעקאדע האט דער גאלד-זאפאס זיך פערקלענערט מיט 4 מיליאן 700 טויזענד זל. און בעטרעפט איצט 30 מיליאן. דער וואלוטע-זאפאס האט זיך פערגרעסערט מיט 5 מיליאן 700 טויז. זל. און בעטרעפט 11 מיט א פערטעל מיליאן זל.

דער וועקסעל - פארטפעל און דיסקאנטירטע וועקסלען בעטרעפט 642 מיליאן זל.

די צאהל באנקנאטען אין אומלויף בעטרעפט 984 מיליאן זל.

די גאלד־דעקונג פאר די באנקנאטען בעטרעפט קנאפע 34 פראצענט.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דינסטאג, 7 יולי — י״ז תמוז תרצו

זון־אויפגאנג 3.18
זון־אונטערגאנג 7.56

דער טאטע האט א הויז און וויל נישט שטארבען

נעמט דער „תכשיט" א רעוואלווער און שיסט אויפ׳ן טאטען

א מעשה שהיה אויף מיעלטשארסקיעגא גאס

(א) אויף דער מיעלטשארסקיעגא גאס, האט נעכטען פאסירט אן אויסערגעוועהנליכער פאל, וואס האט ארויסגערופען פערביטערונג אין יענער געגענד.

די מעשה איז אזוי געוועזען:

דאס הויז מיעלטשארסקיעגא 30 געהער צו א געוויסען יצחק משה זילבערשטיין, דער ווירט וואוינט אין זיין הויז צוזאמען מיט זיין זוהן שאול. צווישען פאטער און זוהן קומען אפט פאר סכסוכים וואס פיהרען צו אוואנטורעס, די סבה איז, וואס פאטער און זוהן קענען זיך נישט אויסגלייכען מיט דער ירושה.

בעת אזא אוואנטורע, וואס איז נעכטען פארגעקומען, האט דער בנאק, שאול ארויסגעכאפט א געלאדענעם רעוואלווער און גענומען שיסען צום פאטער. דער פאטער א דערשראקענער איז ארויס אין קארידאר און גענומען רופען הילף. דער „תכשיט" איז נאכגעלאפען דעם טאטען און איהם בעשיט מיט א האגעל פון קוילען, צוליב דעם וואס דער שיסער איז געווען דערנערווירט, האט ער נישט געטראפען.

אויף דעם אפהילך פון די שאסען, זענען זיך צוזאמענגעלאפען די שכנים און דעם בחור ענטוואפענט.

דער בן סורר ומורה איז איינגעזעצט געווארען אין תפיסה אפשר וועט שאול זיך דארט דערמאנען, וואס ער האט געלערנט אין חדר: „כבד את אביך"...

א „ספולקע", וואס גיט „קינדישע" וועקסלען און „נאביערעט" א לאדזער סוחר

דער הויפט־ספולניק פערמשפט אויף 1½ יאהר תפיסה

(א) דער מאנופאקטור־סוחר יעקב בעקערמאן (פאמארסקא 4) האט אריינגעטראגען צו דער פראקוראטור אן אנקלאגע אין וועלכער ער טיילט מיט אז זייט דעם 18־טען פעברואר 1935 איז ער געשטאנען אין געשעפטליכע בעציהונגען מיט א געוויסען יעקב פשעדבארסקי (לעגיאנאוו 12), וועלכער האט ביי איהם גענומען „פעקלעך" אויף „קינדישע" וועקסלען מיט א געוויסען זשיראט, „גוט געזאגט" פאר פשעדבארסקי׳ן האבען: משה ראזענבערג (זשגאזשינער 63), און פנחס יחיאל גינדזבורג (פולנאצנא 22), וועלכע האבען גאראנטירט, אז פ. איז א סאלידער סוחר און איז קרעדיט־פעהיג.

ווי ס׳איז פעסטגעשטעלט געווארען, האבען ראזענבערג, גינדזבורג און קרול פשעדבארסקי׳ן צוגערעדט, ער זאל פעלשען וועקסלען און אפגעבען אינטערשריפטען פון בעקאנטע פירמעס. צו דעם צוועק האט פ. זיך פארזעהן מיט שטעמפלען פון פארשידענע פירמעס און מיט דער הילף פון שמואל באכמייער (פאמארסקא 41 א) געפעלשט וועקסלען, וועלכע זענען געלאזט געווארען אין פערקעהר און געדעקט מיט זיי פאר סחורה.

די סחורה האט פ. שפעטער פערקויפט ראזענבערג׳ן פאר א האלבען פרייז און קרול׳ן. אזוי ארום האט בעקערמאן געליטען א גרויסען שאדען.

אין שייכות מיט דער אנקלאגע זענען די 5 מיטגלידער פון דער „ספולקע" צוגעצויגען געווארען צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט און נעכטען זענען זיי געזעסען אויף דער בעשולדיגונגס־באנק אין קרייז־געריכט.

דאס געריכט האט ארויסגעטראגען א פסק־דין, לויט וועלכען דער 21־יאהריגער שמואל באכמייער און משה ראזענבערג זענען פערמשפט געווארען צו 6 חדשים תפיסה, יעקב פשעדבארסקי אויף 1½ יאהר תפיסה. גאלדבערג און קרול זענען בעפרייט געווארען.

ווען דאס ריינע ארישע בלוט קאכט אויף!..

גיסט זי אפ די שוועסטער מיט קאכעדיגע שמאלץ, ווייל זי ראמאנסירט מיט איהר מאן...

(א) אקעגען דעם, וואס איהר זאגט — „ריין אריש".

וואוינט זיך אויף גזשיבאווסקע 56 א ריין אריש פארפאלק קילבער. צוזאמען מיט זיי וואוינט אין דער זעלבער וואוינונג דעם ווייב׳ס א שוועסטערל, פרוילין מארטא.

מאכט זיך א מעשה, און די גנעדיגע פרוי אירמא דערוואוסט זיך, אז איהר מאן איז עפעס צופיל שמעלקע מיט איהר שוועסטער מארטא, האט זי געפרובט פערפיהרען מיט מארטא׳ן א שמועס מכח דאס, יענץ וכדומה, ביז ס׳איז געקומען צו א גרויסע מחלוקה. און ווען דאס „ריין ארישע בלוט" האט א קאך־געטון, האט די גנעדיגע פרוי אירמא א כאפ־געטון א פאטעלניע מיט שמאלץ, וואס האט זיך געפרעגעלט אויף דער קוך, און עס א שליידער־געטון דער שוועסטער מארטא גלייך אין פנים אריין, וועלכע האט בעקומען שווערע בראנד־וואונדען אויפ׳ן גאנצען קערפער. אין א שווערען צושטאנד איז זי אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

די היים־געבאדענע, אייפערזיכטיגע מאדאם אירמא, איז צוגעצויגען געווארען צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט.

ענדעקעס ווילען אויפרייסן א וואהל־מיטינג פון געוועזענע נ. פ. ר.

(א) אין זאל פון דער האנדווערקער־רעסורסע (קילינסקיעגא 123) איז פארגעקומען דער ערשטער וואהל־מיטינג פון דער נאראדאווער ארבייטער־פארטיי נ. ס. פ. (פריהער נ. פ. ר.).

רעפעראטען האבען געהאלטען די דעפוטאטען וואשקיעוויטש פון לאדז און ערוד פון פאזען.

בעת ס׳האט גערעדט דער פארשטעהער פון די רעכטע נ. פ. ר. קוויאטשינסקי, איז אין זאל אויסגעבראכען א וויסטע אוואנטורע. וואס איז אנגעפיהרט געווארען פון די ענדעקעס. וועלכע האבען געוואלט אויפרייסען דעם מיטינג. א דאנק דער מיליציע פון די נ. ס. פ. איז דער מיטינג פארטגעזעצט געווארען און ס׳איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע.

* * *

אויך אויף קילינסקיעגא 105 איז פארגעקומען א וואהל־מיטינג אייגנגעארדנעט פון ז. ז. ז. נאך די רעפעראטען איז געוועהלט געווארען א וואהל־קאמיטעט.

געשאכטען די כלה און אליין זיך אויפגעהאנגען

בלוטיגע טראגעדיע אין א דארף

(א) אין דארף פטאשאוויץ (הינטער זדונסקא־וואלא) האט זיך נעכטען אפגעשפילט א בלוטיגע טראגעדיע, וואס האט געקאסט דאס לעבען פון 2 יונגע מענשען. געשעהען איז אט וואס:

אין דעם דערמאנטען דארף האט זיך [illegible] א רימער פויער שטשעפאן ראשאק געשדכנט צו דער טאכטער פון א רייכען לאנדסמאן. דער פאטער פון דער כלה איז נישט איינגעגאנגען אויפ׳ן שידוך. פערגאנגענעם זונטאג, ווען שטשעפאן האט זיך דערוואוסט, אז זיין אורשולא קלויבט זיך חתונה צו האבען מיט א צווייטען, האט שטשעפאן זי „זאפראשעט" אויסער דער שטאט. און ביים געזעגענען זיך, האט ער בליק־שנעל א כאפ־געטון א רעזיר־מעסער און אורשולא׳ן איבערגעשניטען דעם האלז. ווען די ליעטניקעס זענען זיך צוזאמענגעלאפען איז אורשולא שוין געווען טויט.

שטשעפאן איז אוועק אין זיין סטאדאלע און זיך אויפגעהאנגען אויף א תליה, וואס ער האט פריהער געהאט צוגעגרייט.

אנגעטרונקען זיך מיט בראנפען

און דערנאך זיך איבערגעשניטען די אדערן

(א) אויף ליפאווא־גאס האט מען געפונען א פערסמ׳טען דעם 37־יאהריגען ארבייטסלאזען וולאדיסלאוו סטעמפיען, פון גאזאווא 7. אין א האפנונגסלאזען צושטאנד איז ער אפגעפיהרט געווארען אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

א צווייטער זעלבסטמארד איז אויסגעפיהרט געווארען אויף פשענדזאלניאנא 18. דער פאבריקס־מייסטער זאקזשעווסקי, זייענדיג שכור, האט ער זיך איבערגעשניטען די אדערן.

ער איז אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

Dr. med. H. LUBICZ
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס־קראנקהייטען
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43). טעלעפאן 141-32
עמפאנגס־שעה׳ן 8-10, 12-2 און 5-8 אווענט

טעאטער „ראזמאיטאשטשי" דיר. דוד צעלמייסטער.
נאך 10 טעג וועט אויפטרעטען דער בערימטער אמעריקאנער סטאר, דער ליבלינג פון לאדז
פסח׳קע בורשטיין
היינט, דינסטאג, 9 אוונט
אין זיין נייעסטען אמעריקאנער מוזיקאלישער קאמעדיע
„דער בלאנדער ציגיינער"
וואס איז געשפילט געווארען אין אמעריקא איבער 200 מאל מיט אן אויסערגעוועהנליכען ערפאלג מיט׳ן אנטייל פון
נאדיא קארעני און יעקב פישער
ווי אויך אן ערשטקלאסיגער אנסאמבל. דיר.: דוד בייגעלמאן.
הערליכע מוזיק — גלענצענדער באלעט — אויסגעצייכענטע אויסשטאטונג — דעקאראציעס — קאסטיומען.
בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

יונגערמאן ווארפט זיך אונטער א צוג

און ווערט צעשניטען אויף שטיקלעך

פערגאנגענעם שבת. האט זיך געווארפען אונטערן צוג א יונגערמאן, וואס איז מיט עטליכע שעה פריהער געקומען פון לאדז. דעם אומגליקלי־כער איז צעשניטען געווארען אויף שטיקער.

צוליב דעם, וואס דער קערפער איז צעפעטעלט און קיין דאקומענטען האט ער ביי זיך נישט געהאט, ווייס מען נישט ווער ס׳איז דער זעלבסטמערדער.

קול קורא לתשובה, תפלה וצדקה

רוף פון לאדזער ראבינאט צום שבעה עשר בתמוז

צוליב די יודישע צרות און פערפאלגונגען, וואס האבען זיך לעצטענס פערשטארקט אין די גלות־לענדער און איבערהויפט אין ארץ ישראל, וואו ס׳גיסט זיך כסדר יודיש בלוט און ס׳ווערט פערניכטעט יודישע ארבייט און פערמעגען — רופען מיר אלע יודען לתשובה, תפלה וצדקה.

זאל דער היינטיגער שבעה עשר בתמוז אויסדריקען אונזער גרויסען פאלקס־צער. זאלען די יודען, פעו איינגט אין די שוהלען און בתי תפלה, מתפלל זיין און מזכיר זיין אונזערע גבורים וקדושים און אזוי ארום מעורר רחמים זיין, אז פון דער דאזיגער נאך נישט געוועזענער עת צרה ליעקב זאל קומען אונזער הילף!

ועד הרבנים לעדת לאדז.

אויסטויש פון דער פראדוקציע

קומט פאר אויף די לאדזער מערק

(א) די לעצטע צייט בעמערקט מען אויף די לאדזער מערק א מין אויסטויש פון דער פראדוקציע.

אזוי למשל זעהט מען זעהר אפט, ווי ארבייטסלאזע ברענגען אויפ׳ן מארק פערשידענע חפצים, און טוישען עס אויס ביי די פויערים אויף פראדוקטען.

אויך ארבייטער פון קלענערע פאבריקען בעקומען אנשטאט געלד — סחורה׳ קומען זיי מיט די סחורה אויפ׳ן מארק און טוישען אויס ביי די פויערים אויף קארטאפעל, גרינס, אייער א. ד. גל.

די קוימענס מוזען געריינינגט ווערען

נייע פעראָרדנונג פון דער וואיעוואודזשווע

(א) לויט א פעראָרדנונג פון דער וואיעוואודזשווע מוזען פון איצט אן געריינינגט ווערען די קוימענס לויט פאלגענדען סדר:

דאס ריינינגען די קוימענס קומט פאר פון 11 ביז 3 נאכמיטאג.

קוימענס פון פריוואטע לאקאלען מוזען גע־ריינינגט ווערען איינמאל אין 6 וואכען, דא וואו ס׳געפונען זיך רעסטאראנען, צוקערניעס, בעקערייען, שפיטאלען איינמאל אין חודש, קוימענס פון הייך־אויוועגס פיער מאל דורכ׳ן ווינטער.

פאר׳ן ריינינגען די קוימענס, זענען די קוי־מענקעהרער׳ס פערפליכטעט מיטצוטיילען די לאקא־טארען, די הויזבעזיצער זענען מחויב צו געבען די קוימענקעהרער די מעגליכקייט צו צוקומען צו די קוימען.

צוגאב־פאבאר־קאמיסיע אין יולי

(א) דעם 14 און 15 יולי ה. י. אמטירט אין לאקאל אויף פיעטריקאווער 165 א צוגאב־פאבאר־קאמיסיע פאר פ. ק. או. לאדז־שטאט 1.

עס דארפען זיך מעלדען די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1915 און עלטערע, וועלכע האבען זיך לעת עתה נישט געשטעלט צו דער איבערזיכט, האבען נישט רעגולירט זייער מיליטער־דינסט און וואוינען אויפ׳ן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9 און 11 קאמיסאריאטען און האבען בעקומען אויפפאדערונגען פון דער סטאראסטווע.

דעם 23 און 24 יולי ה. י. אמטירט אויף פעטריקאווער 165 א צוגאב־פאבאר־קאמיסיע פאר פ. ק. או. לאדז־שטאט 2.

עס דארפען זיך מעלדען די זעלבע יאהרגאנג — די. וואס וואוינען אויפ׳ן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14 פאליציי־קאמיסאריאטען, וועלכע האבען בעקומען נאמענטליכע אויפפאדערונגען פון דער שטאטישער סטאראסטווע.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07
ספעציעל־ארצט פאר מענער · שוועכע־בע האנדלונג און סעקסועלע בעראטונג
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענד.
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזען

היינט — אנ׳אָפצייכעניז־טאָג
לטובת דעם אינטערנאַט אין העלענובעק

היינט וועט אויף די גאַסן פון אונזער שטאָט פּערקויפט ווערן אָנ׳אָפצייכען לטובת דעם אינ־טערנאַט אין העלענובעק.

ס׳איז צו האָפן, אַז די לאָדזער יודישע בע־פעלקערונג וועט וואַרים אונטערשטיצן די זעהר וויכטיגע אינסטיטוציע.

וואוקס פון די פקדונות אין פ. ק. א. אין חודש יוני 1936

אין חודש יוני האָבען די פקדונות אין אויך די צאָהל שפּאָרער אַרויסגעוויזען אַ בעדייטענדען וואוקס

דער בעשטאַנד פון שפּאָר־געלדער אין משך פון אַ חודש האָט זיך פּערגרעסערט מיט 4.827.706 זלאָטעס.

גלייכצייטיג מיט׳ן וואוקס פון די פקדונות האָט זיך אויך פּערגרעסערט אין דערזעלבער צייט די צאָהל שפּאָרער מיט 39.683 נייע שפּאָר־ביכ־לעך פון פ. ק. אָ.

דער אַלגעמיינער שטאַנד פון די שפּאָר־ביכלעך אויפ׳ן טאָג פון 30 יוני 1936 האָט בעטראָפען 2.108.017.

קאָנפליקט צווישען טראַמוואי־אַרבייטער מיט דער דירעקציע
פערשאַרפט זיך

(א) די קאָנפערענץ פון די טראַמוואי־אַרבייטער מיט דער דירעקציע, וואָס איז נעכטען פאָרגע־קומען ביים אַרבייטס־אינספעקטאָר, האָט נישט געבראַכט צו קיין רעזולטאַט. די אַרבייטער־פאָרשטע־הער וועלען היינט איבטערווענירען ביים וואָיעוואָדע און ביים שטאָט־פּרעזידענט.

בנין פון שטאָטישען געריכט ווערט רעמאָנטירט

(א) אויסנוצענדיג די פעריע, ווערט אין בנין פון שטאָטישען געריכט אדורכגעפיהרט א גרונט־ליכער רעמאָנט.

KINO TEATR
MIRAŻ
11 LISTOPADA 16

היינט דאָס פּרעכטיגסטע פילם־מייסטער־ווערק פון צאַרישען רוסלאַנד

רעזשי: **W. Tarzański**

א. ג.

„שוואַרצע אויגען"

אין דער הויפּט־ראָל: HARRY BAUR

אָנהויב 4 אַ זייגער נאָכמ.

18 ענדעקישע אוואַנטוריסטען
פערמשפּט צו 100 זל. שטראָף אָדער 10 טעג אַרעסט

(א) דעם 31־טען מאי, אין טאָג פון די שטאָט־ראַט־וואַהלען אין זגערזש, איז צווישען די פּ. פּ. ס. מיט די ענדעקישע באָיאָווקעס געקומען צו נעשלעגען און אוואַנטורעס, אין שייכות דערמיט, זענען 18 ענדעקישע אוואַנטוריסטען פון לאָדז צו־געצויגען געוואָרען צו געריכטליכע פעראַנטוואָרט־ליכקייט.

נעכטען איז אין דער קרייז־שטאַראָסטווע פאָרגעקומען דער פּראָצעס, די 18 אָנגעקלאָגטע זענען פערמשפּט געוואָרען צו 100 זל. שטראָף אָדער 10 טעג אַרעסט.

א „מאַכער", וואָס שיקט עולים קיין א״י אָהן סערטיפיקאַטען
נעכטען פערמשפּט געוואָרען אויף 1 יאָהר תּפיסה

(א) נעכטען איז אויף דער בעשולדיגונגס־באַנק אין שטאָטישען געריכט געזעסען דער 28 יאָהריגער אַנטאָן מאַק, אַ בעקאַנטער אַפעריסט. וואָס איז שוין עטליכע מאָל פערמשפּט געווען פאַר נישט קיין גלאַט־כשר׳ע זאַכען.

אויסנוצענדיג די צייט, וואָס ער האָט זיך געפינען אויף דער פריי געגען קויציע, האָט ער פערבינדען בעקאַנטשאַפט מיט יודישע עולים, וואָס ווילען פאָהרען קיין ארץ־ישראל און זיי צוגעזאָגט צו פערשאַפען די נויטיגע פּאַפּירען. די לעצטע טעג. האָט ער ביים פּאָרפּאָלק יענקעל און רחל יאַבלאָנסקי גענומען 600 זל. און באַלד צומאָר־גענס איז מ. אַרעסטירט געוואָרען פאַר אַנ־שלטען חטא.

נעכטען איז מאַק ווירער פערמשפּט געוואָרען אויף 1 יאָהר תּפיסה.

בעקאַנטמאַכונג.

די גוט־בעקאַנטע וויין־פירמע

ע. שיכער

אינה. ישראל שיכער

מאַכט בעקאַנט דעם ג׳ פּובליקום, אַז **היינט, דינסטאַג**, דעם 7־טען יולי ווערט דאָס וויין־געשעפט שוין זיין איבערטראַגען פון פּולנאָצנאַ 1

אויף שרודמיעסקאַ 3.

און עמפּפעהלען זיך ווייטער דער געעהרטער קונדשאַפט.

צו דער אויפמערקזאַמקייט
פאַר די, וואָס פאָהרען קיין גדינע

אין שייכות מיט די דעוויזען־בעגרענצונגען ווערט אין טשעוו אַדורכגעפיהרט אַ פערזענליכע רעוויזיע ביי די רייזענדע . פאַר דער רעוויזיע פרעגט דער בעאַמטער דעם רייזענדען וויפיל געלד ער האָט ביי זיך, אויב ס׳שטימט איז גוט. טאָמער ווייזט זיך אַרויס, אַז דער רייזענדער האָט מעהר געלד אָדער יועקסלען ווי ער האָט אָנגע־געבען, ווערט ער אָהן שום קונצען אַוועקגעפיהרט און איינגעזעצט אין דער תּפיסה אין ווייכעראָווא.

די לעצטע טעג זענען פיל רייזענדע (צווישען זיי עטליכע לאָדזער) ביי וועלכע מ׳האָט געפונען נישט קיין אויפגעגעבענע וועקסלען איינגעזעצט געוואָרען אין תּפיסה.

אויך צוריקוועג אין גדיניע מאַכט מען רעוויזיעס מיר מאַכען דערויף אויפמערקזאַם די רייזענדע, אויף דער פראַגע פון בעאַמטען גענוי אָנצוגעבען די סומען און וועקסלען, וואָס מ׳האָט ביי זיך. כדי אויסצומיידען אונאַנגענעמליכקייטען.

אויך טאָר מען נישט האַלטען ביי זיך קיין שום טשעקען, אָבליגאַציעס, וועקסלען (אַפילו פּראָ־טעסטירטע).

2 מענשען בעקומען בראַנד־וואונדען
צוליב אַנ׳אויפרייס פון אַ פּרימוס־מאַשינקע

(א) אויף נאַפּיורקאָווסקיגאָ 100, האָט נעכ־טען אויפגעריסען אַ פּרימוס־מאַשינקע אין דער וואוינונג פון אַ געוויסען בעכט. פון אויפרייס האָט דאָס פּאָר פּאָלק יוזעף און ווראָניקאַ בעקומען בראַנד־וואונדען, פּאָגאָטאָוויע האָט ביידע געגעבען הילף, דאָס פייער וואָס איז ענטשטאַנען צוליב׳ אויפרייס, איז איינגעלאָשען געוואָרען פון די שכנים

אַפּטייקען
היינטיגע נאַכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאַכט דיזשורירען: סאַראָווסקאַ־דאַנצער (זגערזשער 57), וו. גראָשקאָווסקי (11־טער ליסטאָפּאַד 15); מ. קאַרלין (פּילסודסקיע־גאָ 54), ה. רעמבעלינסקי (אַנדזשעיאַ 28), ל. כאָנ־דזשינסקי (פּעטריקאָווער 165), ע. מילער (פּעטריקאָ־ווער 45), ג. אַנטאָניעוויטש (פּאַביאַניצער 56).

קליינער פעליעטאָן

הויך־סעזאָן...

„האַגודאַט אָרטאָדאָקסים — זשיד־זשי באַרדזאָ רעליגיני, טאַק זוואַני כאַסיד־זשי. פּושיוואָודצאָ בען גוריוני".

(פון „אָרענדאָווניקיי")

— אַטאַ דאָס, נישט מעה־ און נישט ווּעניגער אַי אַ האָהר נישט אַנדערש — זאָגט שמיל־שמעלקי — איז געווען געדרוקט זונטאַג, בעת עס איז געווען דער „פערדען־טאָג" אינ׳ם „אָרענדאָוניק".

האַלאַבורדאַ איז אַרויס מיט תּורה וחכמה וועגען דעם, אַז די יודען גייען איצט בילדען אַ געמיינזאַמען פראָנט, וואָס גייט איינגעהמען אַ וועלט, און דערביי האָט ער געמאַכט אַ סך הכל פון די יודישע פּאַרטייען און גרופּירונגען אויף דער יודישער גאַס.

קומט ביי איהם אויס, ביי דעם „אָרענדאָוניק" הייסט עס, אַז — האַאַגודאַט זשיטאָדאָקסים טאָ סאָם זשידזשי באַרדזאָ רעליגיני, טאַק זוואַני כאַסידזשי פּושיוואָודצאָ בען גוריאָן...

ויענק, פּאַניע דראָגי, צאָ טו פּאָוויעדזשיעטש יעשטשע מאָזשנאָ?

יואַדאָמאָ — גאָראָנציאָ! תּמוז, פּאַניע, תּמוז אַ קיעדי, פּאַניע־טעגאָ, תּמוז, טאָ סקושינקאָ אָד גלאָווי טראַכע שיען פּאָטשי, פּאַניע־ טעגאָ, אַי שיען מאָ פּיאָלאָ, פּאַניע... באָ יעזשעלי, מאָשטשי־פּאַניע, בען־גוריאָן טאָ דאָוואָודצאָ טיך אַגודאַט האַאָרטאָדאָקסים, פּאַניע, טאָ טען היילע סעלאַסיע, פּאַניע, יעסט קיעראָוניק עס „בונדו", אַ טען ראַבין אָזיאַש טהאָן, טאָ כיבאָ טען ריטואַלני זשעזאַק צאָ טעמו בידלו ספּזשעטשיו סטאָוויאָ, פּאַניע־דראָגי, אַי וי סאָנדני דזשיען טראַמביע פּאָבודקע נאַ צימבאַלאַך, פּאַניע, אָזשעבי שיע טען פּאָאָלעי־ציאָנישמשי ווי־עשלי דאָ בירע־בידזשאַנו אַי דאָ ניעמיעץ...

טאַק יעסט, פּאַניע ראַדצאָ!... גאָראָנצאָ!... וואַריאַצקי סעזאָן!... תּמוז, פּאַניע!...

צאָ דאָ טעגאָ, זשע האַאַגודאַט אָרטאָדאַקסים. טאָ זשידזשי באַרדזאָ רעליגיני — טאָ יאָ יעשטשע ניע וויעם!... זאַלעזשי!.. מאָזשע!! (אָד מאָזשע דאָ מאָזשע — טאָ דאַלעקאָ!) צאָ דאָ בען גוריאָנאָ טאָ טעזש וואַנטפּיע! אַלע — זשע האַ׳אַגודאַט האַ׳ענדעקים טאָ באַנדאַ לודזשי באַרדזאָ גלופּיך, טאָ יאָ וויעם... אַ זשע גלובני פּושיוואָודצאָ יעאַיך, טאָ פּאַן געבעלס — טאָ יאָ טעזש וויעם!

מאַק, פּאַניע׳דזשיעי!

שמילשמעלקי

אוי־פלונען קיין

יוגאָסלאַוויען, רומעניען, בולגאַריען, טערקיי

מיט דער מעגליכקייט צו פערקירצען אָדער פערלענגערן דעם אויפענטהאַלט.

אינדיווידועלע ריטשאַלטען

אין טשעכאָסלאָוואַקיי, עסטרייך, יוגאָ־סלאַוויען און רומעניען.

פערקויף פון קאַמפּענסאַציע־אַקרעדיטיוון.

„אורביס" פּיעטריק. 18, טעל. 249-40.

ר. איזראַעל

אויסגעלייטערטע נשמות

סענסאַציאָנעל שפּאַנענדער ראָמאַן פון יודישען לעבען

69

— איהר דאַרפט פערשטעהען, האָט דער אויס־פאָרשונגס־ריכטער ווייטער געזאָגט, אַז דעם מער דער ווילען מיר איצט מוזען זוכען אין אַ גאָר אַנדערער ספערע, דער ענין איז זעהר געהיימניס־פול, קיין רויב־מאָרד איז נישט פאָרגעקומען, קיין סעקסועלער מאָרד אויך נישט, איז נישט אַנדערש ווי אַ פערזענליכע נקמה אָדער...

— אָדער וואָס, האָט מאַריאַן שנעל איבערגע־פרעגט, וועלענדיג הערען צו וואָס פאַרא אויס־פיהר עס איז געקומען דער אויספאָרשונגס־ ריכ־טער.

— אָדער האָט דער ריכטער אין דעמזעלבען טאָן ווייטער געזאָגט, די פרוי מאַרילאַ איז דער־הרגעט געוואָרען דורך אימיצען פאַר וועמען זי איז געווען אומבעקוועם.

— די ווערסיע וועגען אַ פערזענליכער נקמה, האָט באַרטקאָווסקי איבערגעריסען דעם ריכטער, דאַרף מען קאַטעגאָריש אָפּוואַרפען, מאַרילאַ האָט נישט געהאַט קיין שום שונא, ווען מ׳זאָל אויס־פרעגען יעדען אַרבייטער ביי מיר אין פאַלוואַרק, יעדען קריסט אין דאָרף און יעדען יוד אין שטעטעל וועט קיינער נישט קענען זאָגען, אַז אימיצער האָט פיינד געהאַט מאַרילאַן און אַזוי פיינד געהאַט אַז כ׳איז אַזש דערגאַנגען צום מאָרד, ניין, הער ריכטער, די דאָזיגע קאָנצעפּציע איז גיכער אַ פאַלשע.

— געוויס האָט מאַריאַן צוגעבאָמקעט נאָר דערפאַר ווייל ער האָט געמוזט עפּיס זאָגען, ניין, ס׳איז נישט געווען קיינער, וועלכער האָט געוואָלט אויף אַזאַ גרויזאַמען אופן נקמה נעהמען אין מיין אָרימער אומגליקליכער פרוי מיט דעם קינד.

— אויב אַזוי, האָט דער ריכטער גאַנץ קאַ־טעגאָריש געזאָגט, בלייבט נישט מעהר איבער ווי צו זוכען צווישען בעקאַנטע און גאַנץ נאָהענטע בעקאַנטע, פאַר וועלכע די דערמאָרדעטע האָט גע־קענט ווערען צוליב דער אָדער אַנדערער סיבה נישט בעקוועם.

-- אָבער אויך דאָס איז נישט לאָגיש, האָט מאַריאַן געפּרובט אָפּצוּווענדען דעם דאָזיגען גע־דאַנק פאַר וועמען האָט מאַרילאַ געקענט זיין אומבעקוועם, אויב ווי מיין שוו געראַפּאָטער זאָגט, אַז מאַרילאַ האָט בכלל קיין שונאים נישט געהאַט, איז דאָך נישט קיין פראַגע וועגען דעם, אַז זי האָט געקענט ווערען פאַר אימיצען נישט־בעקוועם און צוליב דעם האָט מען זי אַזש ערמאָרדעט.

— מיינע הערען, אויב מיר וועלען אויף דעם אופן פיהרען אונזער געשפּרעך, האָט דער ריכטער זיך אָנגערופען, דאַרפען מיר בכלל אָפּוואַרפען יעדען געדאַנק פון אויסגעפינען די מערדער פון פרוי אָלשעלאָווסקאַ מיט איהר קינד, עפּיס אַ סיבה האָט דאָך געמוזט זיין ביי דעם מערדער.

— איך האַלט אויך אַזוי, האָט באַרטקאָווסקי געזאָגט, זוכען מוז מען און אויב מ׳וועט זוכען וועט מען זיכער געפינען, יעדנפאַלס וועל איך זיך פריהער נישט בערוהיגען ביז די מערדער פון מיין טאָכטער וועלען בעקומען די פערדינטע שטראָף און ביז דאָס שרעקליכע געהיימניש וועט אויפגע־קלעהרט ווערען.

— דערין האָט זיך מיר געהאַנדעלט און צוליב דעם האָב איך אייך איינגעלאַדען אַהער מיינע הע־רען, איך האָב נישט געוואָלט אַהן אייער וויסען, אָהן דער הסכמה פון די דירעקט פעראינטערעסירטע מאַכען אַנ׳ענטשיידענעם שריט, מיין חוב איז גע־ווען יעדנפאַלס זיך צו פערשטענדיגען מיט אייך.

מאַריאַנען איז געווען זעהר ענג. ער האָט זיך איצט נישט געקענט קיין עצה געבען, ער האָט נאָך געזוכט אַ מיטעל ווי אַזוי אַרויסצופיהרען דעם ריכטער אויף אַנ׳אַנדער וועג, אָבער די אָנוועזענהייט פון אַלטען באַרטקאָווסקי האָט איהם פער־מאַכט דאָס מויל, אַז ער האָט נישט געקענט קיין וואָרט אַרויסרעדען. יעדען בליק וואָס זיין שוויגער־פאָטער האָט אויף איהם געוואָרפען האָט איהם געשטאָכען ווי מיט שפּיזען, אַוועקגעהען פון דאַנען אין איצטיגען מאָמענט ביי דעם איינדרוק, אַז עפּיס אַ נאָהענטער מענש איז בעגאַנגען דעם מאָרד האָט ער אויך נישט געוואָלט, כאָטש ער האָט נישט געהאַט קיין שום גרונד דערצו, האָט ער דאָך געפיהלט, אַז ווען מ׳רעדט וועגען אַ נאָ־הענטען מענשען מיינט מען נישט קיין אַנדערן ווי איהם, ער האָט דאָס גענומען אויף זיין חשבון, הגם קיינער האָט אויף איהם נישט אָנגעוויזען מיט׳ן פינגער, זיין לאַגע איז געווען אַ שרעקליכע, פשוט צום פערצווייפלען.

— אָבער אַזוי קען מען דאָך נישט, האָט מאַריאַן געמאַכט דעם אָנשטעל ווי איהם ליגט שטאַרק צום האַרצען. די אויספאָרשונג, אַזוי איז דאָך אומעגליך, אָפּזאָגען זיך, אַז דעם מאָרד זע־נען בעגאַנגען נאָהענטע מענשען צוליב עפּעס אַנ׳אַבסטראַקטע סיבה איז נישט קיין שום גאַנג, דערצו האָט מען געדאַרפט האָבען בעווייזען און קאָנקרעטע בעווייזען, און נאָכמעהר: מ׳האָט גע־דאַרפט אָנווייזען אויף די קרייזען פון וואַנען די מערדער וואָלטען זיך עווענטועל געקענט רעק־רוטירען.

— ווען איך וואָלט דאָס געוואוסט וואָלט איך נישט געדאַרפט האָבען דעם גרויסען עגמת נפש און נישט געדאַרפט אייך צו פערנעהמען קיין איבעריגע צייט, איך וואָלט אייך געקענט טרייסטען מיט דער ידיעה וועגען די ענטדעקטע מערדער, אָבער דאָס איז נישט אַזוי לייכט, ס׳זענען זענען מעגליך. מ׳קען האָבען די בעסטע אויסרעכנונגען אין די לאָגישסטע בעווייזען און דאָס לעבען מאַכט אייך אַזאַ איבעראַשונג, אַז דאָס אַלץ וואָס איהר האָט אויפגעשטעלט ווערט אומגעוואָרפען און צו־שטערט, מ׳דאַרף לאַנג וואַרטען און אָבסערווירען ביז מ׳קען אַהאַ דעליקאַטען ענין ערלעדיגען.

דאָס גאַנצע געשפּרעך האָט זיך נישט געקלעפּט כ׳האָט זיך נישט געשאַפען דער קאָנטאַקט צווישען די דריי מענשען, וועלכע האָבען איצט צווישען זיך גערעדט. באַרטקאָווסקי האָט דאָס פעהלען פון דעם קאָנטאַקט איינגעזעצען נישט געפיהלט און דאָס האָט איהם געגעבען אַחשד, אַז שוין איצט שיועבט דאָ עפּיס אַ געהיימניש, עפּיס אַזאַ געהיימניש וואָס, אויב זי וועט ענטדעקט ווערען, וועט ברענגען צו אַ קאַטאַסטראָפע. דעם אמת געזאָגט, האָט באַרט־קאָווסקי שטאַרק מורא געהאַט פאַר דער דאָזיגער ענטדעקונג, ער וואָלט געוואָלט, אַז דער ענין זאָל אָפּגעשלעפּט ווערען ביז ער וועט זיך צוגעוואוינען צו דעם געדאַנק אַז ער געהט אויף דעם ריכטיגען וועג.

זאָלען מיר האָפען, האָט מאַריאַן פערענדיגט דאָס געשפּרעך, אַז איהר הער ריכטער זענט אויפ׳ן ריכטיגען וועג.

(המשך קומט)

דעבאטען און רעזאלוציעס

אויפ׳ן ראיאן־צוזאמענפאהר פאר׳ן יודישען וועלט־קאנגרעס

די צווייטע זיצונג

5 א זייגער נאכמיטאג האט זיך אין זאל פון „ווינא" אנגעהויבען די צווייטע זיצונג פון דער ראיאן־קאנפערענץ פאר׳ן יודישען וועלט־קאנגרעס.

די דעבאטען, וועלכע האבען זיך בעצויגען מעהרסטענס צו ארגאניזאציאנעלע און טעכנישע ענינים זיינען אבער געשטאנען אויף א געהעריגע הויך. עס האט זיך געפיהלט ביי די רעלעגאטען די אחריות פאר דער אידעע, וועלכע זיי רעפרעזענטי־רען. אלע האבען פערשטאנען די בעדייטונג פון דער נייער ארגאניזאציע, וועלכע ווערט אויסגעשמידעט.

די זיצונג הויבט זיך אן מיט וואהלען פון פרעזידיום און פון א פערמאנענץ־קאמיסיע. איינשטימיג ווערט געוועהלט דאס פרעזידיום אין צוזאמענשטעל:

י. מ. ביאלער (לאדז), האכבערג (קאנסק), פרוי אינזש. טענענבוים (פיאטרקאוו), ד״ר א. טארטא־קאווער, ד״ר לעמבערג (זד. וואלא), פרוי ד״ר לו־בעלסקא (קאליש), ד״ר קרויש (לאדז), פיאטר כא־י (לאדז), ל. שובין (קאליש), אדוו. שטערנפעלד (קא־ליש), וועקסמאן, מייטעלבוים (לאדז) און אלס סעק־רעטאר ה׳ מ. קאכאנסקי (לאדז).

אין דער פערמאנענץ־קאמיסיע אין צוזאמענשטעל: אינזש. קורץ (לאדז), לייבוש חאזענבערג (לאדז), רובינשטיין (טושין), ברוידא (אפאטשנא), שיין (לאדז), ליכטענבערג (לאדז), ווייקסעלפיש (אזאר־קאוו), ליכטענשטיין, ארצי.

דאן קומען קורצע בעריכטע פון די סעקרעטא־ריאטען: ארצי און ליכטענשטיין. מיר דערוויסען זיך, אז די וואהלען קומען פאר שוין ענדגילטיג דעם 19 ד. ח. וואהל־רעכט האט יעדער יוד פון 18 יאהר אן. אלס וואהל־לעגיטימאציע קען דינען א פאס, מעט־ריקע, מיליטער־ביכעל אין ביכעל פון דער „אובעז־פיעטשאלניע". יעדע 150 וואהל־בערעכטיגטע קע־נען ארויסשטעלען אנ׳איינענע ליסטע.

דאס לאדזער ביוראָ פיהרט א ברייט־פערצווייג־טע פראפאגאנדע ארבייט אין לאדז און אין דער פראווינץ. עס ווערט אנגעהאלטען א קאנטאקט מיט אלע פאליטישע און וויר־שאפטליכע ארגאניזאציעס ווי אויך קהלות. מיטגלידער פון דער לאדזער עקזע־קוטיווע און א ספעציעלער אינסטרוקטאר זענען ארום געפאהרען איבער אלע שטעט און שטעטלעך און אי־בעראל געשאפען קאמיטעטען. איינינען ווע־לען ערשינען ספעציעלע פראפאגאנדע־פלאקא־טען, אויפרופען און די ברושורע פון ד״ר נחום גאלדמאן „דער יודישער וועלט־קאנגרעס" אין יודיש. דאס ביורא גרייט אויך צו א געדרוקטען וואהל־רעגולאמין, וועלכער וועט צעשיקט ווערען איבער דער גאנצער פראווינץ.

א גרויסע דעבאטע

דער ערשטער האט גענומען א ווארט אין דער דעבאטע ה׳ גרינבוים (פאביאניץ) דער רעדנער רעדט וועגען דעם פערניכטונגס־קאמף פון די שונאי־ישראל געגען אונז. און הייס זענען נאך מאנ־כע יודישע גרופירונגען געגען אונז. מיר מוזען זיך נעגען היינט אפגעזאגען און וועקען די פאסיווע מאסען צום קאמף.

ד״ר שיפער לעגט פאר, אז מען זאל זיך אויף דער קאנפערענץ בעשעפטיגען נאר מיט טעכנישע און ארגאניזאציאנעלע ענינים. דער רעדנער דערמאנט די ידיעות, וואס זענען פערעפענטליכט געווארען אין „מאמענט" וועגען די פערשידענע רייבונגען אין הויפט־קאמיטעט און שטעלט פעסט, אז זיי זענען געווען נישט ריכטיג. א צט שטעהט פאר אונז די פרא־גע, צי זאלען פארקומען וואהלען אדער נישט. דאס צווייטע קען פארקומען, ווען עס וועט קומען צו אנ־איינהייטליכע ליסטע פון פוילישען יודענטום. מיר שטיצען פעסט ביים וואהלען־פרינציפ, אבער מיר מאכן בעמיהונגען פאר אנ׳איינהייטליכע ליסטע, ווייל דאס וועט פערשפארען פיל פאלקס־ענערגיע, און עס וועט האבען דעם מאראלישען גיווא פ ן די וואהלען. צווישען די אלע ארגאניזאציעס, וואס גע־הערן צו די וואהלען זענען נישט פארהאן קיין אי־דעאישע מיינונגס־פערשידענהייטען בנוגע דעם וועלט־קאנגרעס. און דערפאר וואלט דער וואהל־קאמף געמוזט זיך פערוואנדלען אין א קאמף צווי־שען פערזאנען, וועט נישט קומען צו אנ׳איינהייט־ליכע ליסטע, ווערלען מיר מוזען אפהיטען די ריינקייט פון די וואהלען; זעהען אז עס זאלען זיך נישט אי־בערחזר׳ן די מיאוס׳ע קאמפען, ווי ביי קהלות אדער שטאט־ראטען. וואס שייך די פערזאנען פון די קאנ־דידאטען גופא, דארף מען שיקען וואס ווייניגער ע. ק.־מיטגלידער און וואס מעהר עסקנים פון דער פראווינץ. זאלען זיך נישט אומעטום איבערחזר׳ן די זעלבע פערזאנען.

דר טארטאקאווער: מיר דארפען ווייניגער רעדען וועגען א׳פן פון די וואהלען, און מעהר — וועגען די אויפגאבען פון קאנגרעס. נישט וויכטיג איז וועגן ער וועט פאהרען, נאר מיט וואס ער וועט פאהרען און וואס ער וועט טון אויפ׳ן קאנגרעס.

פרוי שובינסקא (אזארקאוו): דא דארף מען נישט בעטראכטען די קאנדידאטען צו דעם קאנ־גרעס און אויך נישט רעדען וועגען די אויפגאבען פון קאנגרעס, ווייל צו דעם זענען בערופען די העכערע אינסטאנצען, צו וועלכע מיר האבען דעם פול־מאכט צוטרוי. לאמיר רעדען וועגען פיהרען א שטאר־קע פראפאגאנדע אויף דער פראווינץ, כדי אלע זאל־לען אויפגעקלערט ווערען וועגען די אויפגאבען און בעדייטונג פון קאנגרעס. נאך 14 טעג זענען בער־בליבען צו די וואהלען. זיי דארפען אויסגענוצט ווע־רען פאר דער אינטענסיווער פראפאגאנדע.

ה׳ לעווקאוויטש (לאדז): די אידעע פון יו־דישען וועלט־קאנגרעס איז נאך צו ווייניג פאפולא־ריזירט געווארען. די יוגענד איז בכלל נישט אקצעפ־טירט געווארען. עס דארף געשאפען ווערען א סובּ־קאמיטעט, וואס זאל זיך בעשעפטיגען מיט אקטי־וויזירען די יוגענד. דער רעדנער זאגט זיך ארוים פאר אפלייגען די וואהלען אויף צוויי וואכען און איינ־פיהרען געצאהלטע וואהל־קארטען.

דר. שיפער ענטפערט דעם רעדנער, אז זיינע פארשלאגען זענען שוין נישט אקטועל, ווייל די פרא־גען זענען שוין ענדגילטיג ערלעדיגט געווארען.

אדוו. שאיעוויטש (לאדז): היינט צוטאג איז דער יודישער וועלט־קאנגרעס א ציוניסטישער קאנג־רעס פלוס די פאלקיסטען. ווען מען זאל רעזיגנירען פון ענגע פארטיי־אינטערעסען, וועט מען קענען ציהען נאך אנדערע ארגאניזאציעס. דער רעדנער זאגט זיך ארויס געגען אנ׳איינהייטליכער ליסטע, פאר דעמאקראטישע וואהלען.

עס בעקומט א וואכט צו א בעגריסונג דער פאר־שטעהער פון צענטר. קליינהענדלער־פערבאנד אין ווארשא, ה׳ נחום גייפעלד: די קליינהענדלער האבען זיך איינגענצען איבערגעגעבען דער ארבייט פאר יודישען וועלט־קאנגרעס. מיר דארפען אויס־מיידען אלע רייבונגען, כדי דער קאנגרעס זאל קאנ־צענטרירען וואס ברייטערע מאסען ארום זיך. שוין היינט געהט דער רוב בנין פון יודישען פאלק צו דעם קאנגרעס. ספעציעל דארף מען לעגען אכט, אז די ווירטשאפט זאל זיין שטארק פערטרעטען.

ה׳ זעליגסאן (ראדאמסק) שילדערט די גרויזאמע לאגע פון די יודען אויף דער פראווינץ און דריקט אויס די האפנונג, אז דער יודישער וועלט קאנגרעס וועט דערצו העלפען, שאפענדיג נייע פרנ־סות פאר יודען. דער רעדנער פאדערט א שטארקערע פראפאגאנדע אין דער פראווינץ און זאגט זיך ארויס געגען אנ׳איינהייטליכע ליסטע.

ה׳ כעלעמער (אלעקסאנדער): די אידעע פון יודישען וועלט־קאנגרעס איז נאך צו ווייניג אריינגעדרונגען אין די יודישע מאסען, מען האט ביז איצט ווייניג געפיהרט פראפאגאנדע. דער צענטער־קאמ. האט ביז איצט פיל געטון, כדי צו בעזייטיגען אלע פאחניאישע שוועריגקייטען. מען דארף זיך נאך אלץ בעמיהען, אז אלע פארטייען זאלען צוטרע־טען.

ה׳ מייטעלבוים (לאדז): דער יודישער וועלט־קאנגרעס דארף לויט דער אויפפאסונג פון דער יודענשטאטספארטיי זיין די אינסטיטוציע, וואס זאל צוציהען דאס גאנצע יודישע פאלק. דער וועלט־קאנגרעס דארף פראקלאמירען די אייניקייט פון יודישען פאלק און דעם ווילען צו שאפען א אייד־נעגע מלוכה.

ה׳ קאלבע (לאדז): די אידעע פון יודישען וועלט־קאנגרעס איז א ספאנטאנער אויסברוך פון יו־דישען פאלקס־ווילען. די ציוניסטען זענען היינט דער שטארקסטער כוח אין יודישען לעבען, און דער־פאר שפילען זיי דא די הויפט־ראלע. אויב אנדערע פארטייען געהען נישט, וועלען זיי מוזען שפעטער צו אונז קומען.

ה׳ קאכאנסקי (לאדז): אנ׳איינהייטליכע ליסטע וואלט געווען געגען די דעמאקראטישע פרינציפען. דאס יודישע פאליטישע לעבען איז גע־בויט אויף פארטייען. און דא פערשפרייט זיך אזא מין סמאביזם פון איבערפארטייאישקייט. די דעלע־גאטען שעהמען זיך שוין באלד צו זאגען, אז זיי גע־הערען צו א פארטיי, און דאך מוזען זיין פארטיי־אישע ליסטעס. איך, אלס פועלי ציוניסט, וועל נישט קענען אפגעבען מיין שטים אויף א ליסטע, וואו עס וועט זיך געפינען, למשל — א פארשטעהער פון די גרויסע סוחרים.

דעם יודישען וועלט־קאנגרעס דראהט א געפאהר צו ווערען צופיל פאטעטיש. מ׳רעדט נישט אנדערש ווי וועגען א טריבונע, פון וועלכער מיר וועלען אויס־שרייען אונזערע ליידען. ד״ר שיפער רעדט וועגען א שפיגעל, וואו די וועלט זאל זיך אנקוקען אין איהר מיאוס׳קייט. מיר דארפען זיך היטען פאר׳ן פאטאס און זיין מעהר זאכליך. נישט קיין טריבונע, נאר א גרינער טיש, וואו מיר וועלען זיצען און בעראטען זיך, וואס צו טון. זייט עטליכע יאהרען טון מיר נישט מעהר, נאר מיר אפעלירען צום וועלט־געוויסען און דאס וועלט־געוויסען רופט זיך נישט אפ, אזוי ווי זי האט זיך נישט אפגערופען אויף אביסי־ניענס געשרייען. דאס וועלט־געוויסען איז היינט דייטשלאנד און איטאליען.

ה׳ פיזיצקי (טאמאשאוו) שלאגט פאר, אז דער לאדזער ראיאן־קאמיטעט זאל ארויסשטעלען זיינע קאנדידאטען, מענשען, וועלכע זענען גוט בע־קאנט פון זייער געזעלשאפטליכער ארבייט.

דאס וואכט בעקומט ד״ר שיפער צו ענט־פערן די דיסקוטאנטען. דער פארשטעהער פון צענטראל־קאמיטעט בעטראנט זיין מיינונג וועגען דער איינהייטס־ליסטע: מיר זענען אלע אין פרינציפ פאר וועהלען לויט בעזונדערע ליסטעס. אבער עס איז דא פשוט ווייניג צייט און ווייניג ענערגיע, אזעלכע וואהלען איינצוארדנען. מיט דער צוגרייטונג פון וועלט־קאנגרעס בעשעפטיגען זיך מענשען, וואס טראגען אויף זייערע אקסלען צעהנדליגער אנדערע געזעלשאפטליכע לאסטען. באלד וועלען מיר האבען קהלה און שטאטראט וואהלען. איין ארבייט יאגט די צווייטע און די כוחות סטייען נישט. מען האט וועניג געפיהרט פראפאגאנדע, ווייל מיר האבען

מען קען נישט יאהרען־לאנג ארומפיהרען א וועלט ביי דער נאז. אבער ווען די פראווינץ פאדערט וואה־לען אויף ליסטעס איז גוט.

מען האט מורא, אז דער קאנגרעס זאל נישט זיין בלויז־ווייס. אזוי מיינט מען, ווען מען בעטראכט דעם ענין בלויז פון פוילישען שטאנדפונקט. ווען אפילו פון פוילען זאלען געהן בלויז ציוניסטען, וועט דער קאנגרעס נישט זיין קיין ריין־ציוניסטישער. אין אנדערע לענדער, יוגאסלאוויען, איטאליען, געהען גאנצע ארגאניזירטע יודישע קיבוצים. און אפילו ווען דער קאנגרעס זאל זיין ציוניסטיש, האבען מיר זיך נישט מיט וואס צו שעהמען. דער ציוניזם איז היינט די איינציגע יודישע פאליטישע אידעע, וואס האט נישט באנקראטירט. מיר דארפען זיך נישט שעמען מיט׳ן מינדערווערטיגקייטס־געפיהל.

עס וואלט געווען א גייסטיג ארימקייטס־צייג־ניש פאר די ארגאניזאטארען פון קאנגרעס, ווען מען וואלט געמיינט, אז דער פראגראם פון קאנגרעס איז נאך נישט פעסטגעשטעלט געווארען. אין פעב־רואר זענען מיר געזעסען אין פאריז טעג און נעכט און פעסטגעשטעלט דעם פראגראם: פאליטישע לאגע פון די יודען, סאציאלע הילף, עמיגראציע און ארץ ישראל פראגען. אויפ׳ן פאליטישען געביט וועלען מיר שטרעבען צו א פערבינדונג מיט די אלע עלע־מענטען, וואס זענען געגען דעם מאטאלען שטאט. וואס שייך עמיגראציע, איז דער ציוניזם קיינמאל נישט געווען קיין קאמפאקטע אויסוואנדערונג פון יודען אין פערשידענע לענדער, מיר זענען קיינמאל נישט געווען געגען ביראָ־בידזשאן, מיר זענען נאר געגנער פון ביראָ־בידזשאניזם.

ה׳ קאכאנסקי האט אויסגעדריקט זיין מורא, אז דער קאנגרעס וועט זיין צו פאטעטיש, אז מיר וועלען צופיל אפעלירען צום וועלט־געוויסען. יא, מיר וועלען אפעלירען צום וועלט־געוויסען. ווי ווייט מעגליך. אונזער גלויבען אין יושר האט אונז שוין זעהר פיל געהאלפען און וועט אונז נאך העלפען. קיין שום פאלק וויל זיך נישט זעהען אין זיין מיאוס־קייט. מיר מוזען שאפען דעם שפיגעל. וועלבען רער חבר וויל צוברעכען.

שרעקט זיך נישט פאר די פאליטישע מאדו־דערען. קומען זיי נישט איצט, וועלען זיי מוזען קו־מען שפעטער. זיי מוזען דאך שטענדיג נאכהינקען. די אגעניץ־מענשען זענען צו אונז געקומען ערשט ווען דער וועג פון ציוניזם איז געווען אנ׳אויסגעטרע־טענער. לאמיר קוקען פאראויס צו אונזער ציל און לאזען די יוגענד אין א זייט. פערגעסט וועגען די געגנער און שאפט א גרויסע וואהל־בעטייליגונג.

ביי אפלאדיסמענטען פון גאנצען זאל דאנקט דער פארזיצער ד״ר לעמבערג דעם גאסט פאר זיינע אויספיהרונגען און געזעגנט איהם אין נאמען פון דער קאנפערענץ.

נאכ׳ן אפפאהר פון ד״ר שיפער ווערט די דיס־קוסיע פארטגעזעצט.

ה׳ מאשקאוויטש (זד. וואלא): מיר ווילען, אז דער קאנגרעס זאל זיין נישט נאר א דעמאנסטרא־ציע, נאר א קאנקרעטע זאך. א רעפרעזענטאנץ, וואס זאל פיהרען די טאג־טעגליכע ארבייט. לאמיר נישט מורא האבען, וואס מיר זענען א מעהרהייט פון ציו־ניסטען. מיר זענען דער אקטיוויסטער עלעמענט פון יודישען לעבען און דערפאר קען אנדערש נישט זיין. די קאמיטעטען דארפען זיין נישט בלויז א וואהל־ארגאן, נאר א סטאבילע אינסטיטוציע אויך נאכ׳ן קאנגרעס.

ה׳ כמורא (פאביאניץ): מיר זענען אלע מס־כים מיט דער פלאטפארם און פראגראם פון וועלט־קאנגרעס. מען ווארט פאר דעם ראיאן־קאמיטעט, אז ער פיהרט ווייניג פראפאגאנדע, אבער צי האט ווער פון די דיסקוטאנטען געקלערט, פון וואנען זאל דער ר. ק. נעהמען געלד אויף דער פראפאגאנ־דע? דער רעדנער שלאגט פאר, אז אלע שטעט זא־לען זיך בעשטייערן פאר׳ן ביורא פון ראיאן־קאמי־טעט.

ה׳ גאלדין (לאדז): מיר דארפען זיך נישט שעהמען דערמיט, וואס עס געהען מעהרסטענס ציו־ניסטען, דאס וועט נישט זיין קיין ציוניסטישער קאנגרעס, ווייל ער וועט זיך נישט בעשעפטיגען מיט ציוניסטישע פראגען. די קאמיטעטען פאר׳ן יודישען וועלט־קאנגרעס וועלען אין אלע לענדער רעפרעזענ־טירען די יודישע מאסען. מיר וועלען געהן צו די מאסען, וואס שטעהען אין א זייט איבער די קעפ פון זייערע פיהרער.

ה׳ באום (אזארקאוו) רעדט וועגען דער דעמאקראליזאציע אין יודישען פאליטישען לעבען.

ה׳ וועלטמאן (קאליש) שלאגט פאר אפ־צולעגען דעם קאנגרעס אויף צוויי וואכען, כדי אדורכ־צופיהרען א ברייטערע פראפאגאנדע.

ה׳ פרומקין (לאדז) זאגט זיך ארוים פאר אנ׳איינהייטליכער ליסטע. דאס איז נאר א טעכניש מיטעל און שטעהט נארנישט אין ווידערשפרוך צו דעמאקראציע. ווען מיר האבען צוטרוי צו דער עק־זעקוטיווע אז זי וועט גוט צוגרייטען די וואהלען, דארפען מיר אויך האבען צוטרוי, אז זי וועט צו־זאמענשטעלען א גוטע קאנדידאטען־ליסטע.

ד״ר לעמבערג (זד. וואליא): אלע דעלעגאטען דארפען באלד נאכ׳ן אהיימקומען רופען פעריאמ־פערזאמלונגען און מאכען פראפאגאנדע אויף די ערטער. די אקציע דארף געפיהרט ווערען אונטערן צייכען פון דער היינטיגער, טראגישער צייט. דער רעדנער איז פאר אנ׳איינהייטס־ליסטע. מיר האבען שוין גענוג וואהלען. וואהלען אויף ליסטעס וועלען נאר ארויסרופען דעם פרעסטיזש פון וועלט־קאנג־רעס. אמבעסטען וואלט געווען ארויסגעבען אנ׳אינ־

שר־פטען וועלען האבען א גרעסערע בעדייטונג, ווי די שטים־צעטלען.

נאכ׳ן שלום פון דער דעבאטע ווערען פארגע־לייענט

די רעזאלוציעס

פון דער פערמאנענץ־קאמיסיע.

די ראיאן־קאנפערענץ פאר׳ן יודישען וועלט־קאנגרעס פון דער לאדזער וואיעוואדזטווע, וואס איז פארגעקומען אין לאדז ד. 5־טען יולי 1936 האלט פאר נויטיג, כדי אריינצוציהען די ברייטסטע יודישע מאסען אין ווירקונגס־קרייז פון יודישען וועלט־קאנגרעס צו פיהרען די וואהלען דורך ליס־טעס, אונטערשטרייכענדיג גלייכצייטיג, אז די פאר־מען פון וואהל־קאמף זאלען זיין אנשטענדיגע און ווירדיגע.

די ראיאן־קאנפערענץ שטעלט פעסט, אז לעגי־טימירען זיך בעת די וואהלען קען מען נאר מיט די פאלגענדע 4 דאקומענטען: א) א פאס (דאוואד אסאביסטי), ב) מעטריקע, ג) ביכעל פון דער או־בעזפיעטשאלניע, ד) מיליטעריש ביכעל.

די ראיאן־קאנפערענץ שטעלט פעסט, אז אלס פערבינדעטע אין קאמף פאר יודישע רעכט אין דער אויסערליכער וועלט קענען קומען אין בע־טראכט נאר די דעמאקראטישע און שלום־שטרע־בענדע עלעמענטען.

די ראיאן־קאנפערענץ דריקט אויס איהר וואונש און שלאגט פאר דער צענטראל־ביורא, אז בעת׳ן בעשטימען די צאהל דעלעגאט׳ען צום וועלט־קאנג־רעס, זאלען ווי געהעריג בעריקזיכטיגט ווערען די פארשטעהער פון לאדז און דער לאדזער סביבה, וועלכע האט איהר אייגנארטיגע נויטען און פאדע־רונגען, אלס א וויכטיגער ווירטשאפטליכער צענטער אין פוילען.

די ראיאן־קאנפערענץ דריקט אויס איהר אנער־קענונג דער לאדזער עקזעקוטיווע פאר איהר ביי־טצטיגער פרוכטבארער ארבייט ביים פערשפרייטען דעם געדאנק פאר׳ן יודישען וועלט־קאנגרעס אין דער לאדזער וואיעוואדזטווע.

די ראיאן־קאנפערענץ פאדערט אויף אלע קאנג־רעס־קאמיטעטען אין דער לאדזער וואיעוואדזטווע צו פיהרען א גרויסע אויפקלערונגס־ארבייט צווישען די מאסען פון די פארטייען וואס נעמען נישט קיין אנטייל אין וועלט־קאנגרעס, אז די מאסען זאלען געהן צו די וואהלען.

אלע רעזאלוציעס ווערען דורך דער קאנפערענץ מיט אדער אהן דיסקוסיעס אנגענומען. א לענגערע דיסקוסיע ענטוויקעלט זיך נאר ביי דער רעזאלוציע נר. 3. די רעזאלוציע בעקומט אבער א ריזיגע מעהר־הייט שטימען.

עס ווערט אויך אנגענומען דורך אקלאמאציע א רעזאלוציע, וואס דריקט אויס דאנק און אנער־קענונג דעם פארזיצער פון לאדזער עקזעקוטיוו, ה׳ ד״ר טארטאקאווער פאר זיין ארבייט ביי דער אר־גאניזירונג פון דער קאנגרעס־אקציע אין לאדז און אין לאדזער ראיאן.

אויפ׳ן פארשלאג פון דער פערמאנענץ־קאמי־סיע ווערט געוועהלט א ראיאן־קאמיטעט וועלכער בעשטעהט פון די 14 מיטגלידער פון דער לאדזער עקזעקוטיווע און פאלגענדע פארשטעהער פון די פראָ־ווינצער שטעט:

ראטמ. ביעזשוווינסקי (קאליש), לוקסענבורג (קא־לא), האכבערג (קאנסק), ד״ר זלאטניק (פיאטרקאוו), הרב בראט (טאמאשאוו), ד״ר לעמבערג (זד.־וואלא), ד״ר שענקער (פאביאניץ).

ביי א פייערליכער שטימונג אין זאל האלט דאן

די שלוס־רעדע

ד״ר טארטאקאווער, וועלכער זאגט:

„מיר זענען טיף פערבונדען מיט די אידעען פון פרייהייט און שלום, און מיר גלויבען, אז די פרינ־ציפען וועלען סוף כל סוף זיגען. ווען נישט די דאז־זיגע האפנונג וואלט אונזער לעבען נישט געהאט קיין זין. אבער מיר דארפען נישט זיצען מיט פער־לעגטע הענט און וואכטען אויף די בעסערע צייט. מיר דארפען זיך ארגאניזירען. אין יודישען לעבען הערשט היינט, אונטערן רושם פון דער טראגישער לאגע פעסימיזם. לאמיר וועקען די יודישע מאסען און דעם פעסימיזם בעקעמפען. אונזערע אידעען זענען פערבונדען מיט די וועלטס־אידעען. וואר ווייס, צי האבען מיר נישט אויסצופילען א גרויסע אויפ־גאבע אין דער וועלט. אזוי ווי פון אונטערדריקטען פראנצויזישען פאלק איז געקומען די פרייהייטס־אידעע פאר דער גאנצער וועלט, קען אויך פון דעם פערפאלגטען יודישען פאלק קומען א וויכטיגער ביי־שטייער אין דעם פרייהייטס־קאמף אין דער גאנ־צער וועלט.

היינט פראקלאמירען מיר פאר דער גאנצער וועלט: עם ישראל חי! מיר לעבען און מיר וועלען קעמפען אזוי לאנג, ביז אונזערע פאדערונגען ווע־לען אנערקענט ווערען דורך דער גאנצער ציוויליזירטער וועלט.

אין א פייערליכער שטימונג ווערט די קאנפע־רענץ געשלאסען.

proszki dla dorosłych ze zn. fabr.
KOWALSKINA
stosuje się przy uporczywych
BÓLACH GŁOWY
AK

Dr. med. Trepman
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט־קראנקהייטען.
בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע.
זאוואדזקא 6, טעל. 234=12
נעמט אן פון 8—11 נאכמ. און פון 6—8 אוונד,

Dr. REICHER
גאלודביאווא 28, טעל. 120=93
ספעציאליסט
פאר מענער - שוועכע - בעהאנדלונג
עקספועלע בעראטונגען פון פסיכא - אנאליזע
נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אוונט.
זונטאג און יום טוב פון 9—1

צו׳קגעצויגעו די עקזעקוציע-קאסטעו

פון אנולירטען לאקאל-שטייער פון אייניצעלנע שטובעו

(א) די פינאנץ-מאכט האט ארויסגעגעבען א פעראָרדנונג בנוגע די עקזעקוציע-קאסטען פאר די אנולירטע לאקאל-שטייערן.

ווי בעוואוסט, זענען די פערלגעגנע לאקאל שטייערען פון עינצעלנע צימערען געשאנקען געווארען. נישט קוקענדיג דערויף האבען די, דאזי ע שטייער-צאהלער בעקומען צוגעשיקט נאקאזען אויף די עקזעקוציע-קאסטען.

איצט האט די פינאנץ-מאכט פעראָרדענט, אויך די עקזעקוציע-קאסטען צו בעפרייען.

אזוי איז אז מ׳גלויבט א בחור...

נעמט ער צו די פאר זלאטים און נעהמט פליטה...

לאדה טשעכאנאווסקא (פעטריק. 117) איז געכטען געגאנגען אין פינאנץ-אמט אויסקויפען א פאטענט אויף א דעטייל-פערקויף פון קוילען, אויפ׳ן וועג האט מיט איהר א יונגערמאן פערפיהרט א שמועס און איהר איינגערעדט, אז ער וועט פאר איהר אויסקויפען דעם פאטענט און דערביי בײ איהר גענומען 23 זל. 25 גר. און איז נעלם געווארען, פאליציי זוכט איהם.

פערשארפטער אקופאציע-שטרייק

אין דער פאבריק פון בר. גאלדלוסט

(א) מיט א וואך צוריק, האט אין דער פאבריק פון דער פירמע ברידער גאלדלוסט (זאגאי-ניקאווא 20) אויסגעבראכען אן אקופאציע-שטרייק. געשטרייקט האבען 120 ארבייטער פון דער וועבעריי.

נעכטען זענען צום שטרייק צוגעשטאנען די ארבייטער פון דער שפינעריי און פון אנדערע אפטיילונגען. איצט שטרייקען 280 ארבייטער.

די נעכטיגע קאנפערענץ ביים ארבייטס-אינספעקטאר, האט נישט געפיהרט צו קיין רעזולטאט.

פאטער און צוויי קינדער

פערסמ׳ט מיט רויהע קארשעז און אוגערקעס

(א) אויף שאפעגא 49 האט זיך פערסמ׳ט מיט רויהע אוגערקעס און מיט קארשען סטאניסלאוו דזשענטשיטלאווסקי און זיינע צוויי קינדער, דער 13-יאהריגער עדמונד און די 10-יאהריגע אליציא.

דער דאקטאר פון דער פאגאטאוויע האט די פערסמ׳טע געגעבען מעדיצינישע הילף.

זונטאג-געשלעג

אויף ווילענסקא 11 איז אויסגעבראכען א געשלעג, בעת וועלכען ס׳איז בלוטיג צעשלאגען געווארען דער לאקאטאר פון דעם הויז אויגוסט גילדנער.

די ארץ-ישראל-וואך אין לאדז

די ערשטע פערזאמלונג

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, הויבט זיך אן כ׳ תמוז, אינ׳ם 32 יאהר-טאג נאכ׳ן טויט פון ד״ר הערצל, די ארץ ישראל וואך וואס איז פראקלאמירט געווארען דורכ׳ן ציוניסטישען קאארדינאציע-קאמיטעט אין צוזאמענהאנג מיט די געשעהענישען אין ארץ-ישראל און דעם פאליטישען מצב אין ציוניזם.

די ערשטע גרויסע פערזאמלונגען אין צוזאמענהאנג מיט דער א״י-וואך קומט פאר אין היינטיגען דאנערשטאג, ד. 9-טען ד. ח.

די ערשטע פאלקס-פערזאמלונג וועט פארקומען אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע שרודמיעיסקא 29 א ציוניסטיש פערזאמלונג וועט פארקומען אין לאקאל פון „התחיה ות״ זאוואדזקא 12, גלייכצייטיג וועלען אויך פארקומען פערזאמלונגען אין די לאקאלען פון ראט פו די פראפעסיאנעלע פעראיינען (בערקא יאסעלעוויטשא 16) און אין „העובר״ שרודמיעסקא 19, אין די פערזאמלונגען וועלען זיך בעטייליגען די ה״ה: דר. ראזענבלאט, דר. טארטאקאווער, ל. לעווי, י. גאלרין, רעד. אונגער. ג: ליכטענשטיין, ערצי, מארגענשטערן א. א.

אונטערגעווארפען קינד

(א) אין טרעפען-הויז, פילסודסקיעגא 19, איז געפונען געווארען א יונגעלע פון 5 וואכען. דאס קינד איז אפגעשיקט געווארען אין שטאטישען פינדעל-הויז.

טעאטער, מוזיק און פערוויילונג (קאמוניקאטען)

גאסטשפילען פון פסחיקע בורשטיין אין „ראזמאיטאשטשי״

די גאסטשפילען פון בעריהמטען און איבעראל בעליבטען אמעריקאנער סטאר, פסח׳קע בורשטיין אין טעאטער „ראזמאיטאשטשי״ זענען פערוואנדעלט געווארען אין א טעאטער-יום-טוב, און נישט קיין וואונדער. בורשטיין געהערט צו דעם מין אקטיארען, וואס זענען וועניג בנמצא אויף דער יודישער אפערעטען-ביהנע. זיינס א לידעל ווערט תיכף א שלאגער, זיינס א טענצעל איז ממש א געגנוס צו זעהן.

פסח׳קע בורשטיין זשאלעוועט נישט קיין מיה, אז זיינס א אויפפיהרונג זאל זיין א פרייד און א מחיה צו זעהן.

פון פוילישען שטאטישען טעאטער

היינט 8.30 אווענד ווערט געשפילט „מאטורא״.

זומער טעאטער (פעטריק 94)

היינט ווערט געשפילט „שאלאנא לאלא״.

דאס נייע בוך

די שפילט ווייטער

פיעסע אין 3 אקטען, 4 בילדער
— פון —
ח. י. בזשושטאווסקי
צו בעקומען אין דער אדמיניסטר. פון „נייעם פאלקסבלאט״. פיעטריקאווער 21.

1-טע פריוואטע
פאגאטאוויע
12-333 טעל.
זשעלאנא 6 (לעגיאָנוב)
שנעלע ערצטליכע הילף אין אלע ספעציאליטעטען.
דאס איבערפיהרען קראנקע אין גאנץ פוילען.

DR MED.
B. Mrówka
CHOROBY WEWNĘTRZNE
11 LISTOPADA 32
tel. 183-09 i 227-23
powrócił
przyjmuje od 3–4 popoł.
(prócz niedziel i świąt)

לעטשניצע
פאר וועגעטרישע-קראנקע
מעגער · שוועכע און הויט-קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אווענד.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרויי-דאקטאר פון 11-1 און פון 7-5 אווענד.
א בעראטונג 3 זל.

Dr.
Wajnberg
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט פאר לונגען, הארץ און ססלעראז קראנקהייטען
פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9-10 פריה, 3-5, 8-9 אוו.

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגעזשער 11, טעלעפאן 246-09.
נעמט אן פון 8-9 פריה און פון 4-8 אוו.

Dr. med.
M. JAKOBSON
כירורג
ביינער-כירורג-ספעציאליסט
D-ra Sterlinga 22
(Nowa-Targowa) tel. 174-42.

ד״ר
ס. קאנטאר
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען (מענער-שוועכע)
90 פיעטריקאווער 90
טעל. 129-45
נעמט אן פון 8–2 נאכמ. און פון 6–9 אוו.

Doktór
M. Kalisz
אוניווערזיטעט אין ראסטאק
צאהן-ארצט
סטאמאטאלאגישע כירורגיע
פיעראצקיעגא 7 (עוואנגעליצקא)
טעל. 108-26
נעמט אן פון 3–7 נאכמ.

קליינע אנאנסען
1 זלאטי אנאנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

ס׳ווערט געזוכט א האנד-וועגעלע אויף 2 רעדער מיט ריסארען. זיך מעלדען אין אייזען-געשעפט. פילסודסקיעגא 10, וועגנער, טעל. 256-79.

פרייע פאסטענס
ס׳ווערט געזוכט א קוואליפיצירטער שניידער-געזעלען אויף מיליטער-ארבייט ביי ח. וועגלינסקי, יעזשעגא 1.

ס׳ווערט געברויכט א קוואליפיצירטע שפולערין. צו ערפאהרען פילסודסקיעגא 27 וו. 17, ערשטער איינגאנג, רעכטס.

ס׳איז נויטיג א מיידעל, וואס קען נייהען וועש, ביי שירלאווסקי, סטארי רינעק 12, וו. 8.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער - שוועכע
אבדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1טער שטאק
נעהמט אן פון 11-8 און פון 9-5 אווענט זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.
ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען

דאס בילי-ערעפענטע יודישע אפטיק-געשעפט

„OPTICUM״
28 פיעטריקאווער 28
בעזיצט אויף לאגער א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע ברילען, בינאקלען, אלערליי צילינדער-גלעזער, קאמבינירטע גלעזער, טערמאמעטערס.
אלעס צו די ביליגסטע פרייזען.
פ׳מערן אויך אויסגעפיהרט זעהמל, רעפעראטורען פינקטליך און רעיעל. — געדענקט די אדרעס:
28 פיעטריקאווער 28.

פערשידענעס
נאכט-לעגער נאר פאר סוחרים
פריש באצויגען — א זלאטי, אן אײנצעל צימער - 1.50, פאר סטאלע, רעליגיעזע, נאציאנאלע געסט, הנחות שבת-גראטיס. לאדז, קילינסקיעגא 41.

איך זוך א שותף פון פאבריקאציע צו איינגעפיהרט געשעפט. איך קען דיספאנירען מיט 6 טויזענד זל. אפערטען אין אדמ. אונטער „שותף״.

Polskiego wyuczam szybko i tanio specjalną metodą. — Zawadzka 38 m. 5 od 1–3 pp. i od 7–9 wiecz.

אכטונג! ווער עס וויל האבען די עלעגאנטסטע היטען צום זומער-סעזאן אויך Hückel ווי אויך די בעסטע יודישע היטלען, טוכענע, סאמעטענע, זיידענע צו ביליגע פרייזען. אויך אלע ארט שילער-היטלען בעקומט איהר נור אין בעוואוסטען הוט-געשעפט „Szerlauns״ פיעטריקאווער 10. קומט און איבערצייגט אייך! שבת איז מיין געשעפט געשלאסען.

DR. MED.
L. Pikielny
UROLOG
ספעציאליסט פאר נירען, בלאזען און אורין-קראנקהייטען
NAWROT 8, tel. 219-90
נעהמט אן פון 4—7 נאכמיטאג
צוריקגעקעהרט.

ד״ר העללער
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער - שוועכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אוונט.
זונטאג פון 10–2 מיטאג.
פאר פרויען – א ספעציעלער ווארטע-זאל
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

וויכטיג פאר
ברוך-קראנקע

(רופטורען) זאווי פון פערקרימונגען פון רוקען ביי ן (הויקערס), פארליזשען, ביין-שווינדזוכט, פלאטפים און פערשידענע אנדערע פערקריפלונגען-ליידענדע.
פאר פערשידענע ארט רופטורען פערעלסטערטע און די געפערליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-באנדאזשען לויט מיין מעטאדע היילען און בעזייטיגען ראדיקאל יעדן איינציגן ברוך.

ביי מאגען און קישקע · זענקונג ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע לייב-הייל-באנדאזשען.
פאר הויקערס ספעציעלע גארסעטען און גלייכהאלטערס.
געגען ביין-שווינדזוכט ספעציעלע ארטאפעדישע אפאראטען פון אלע סיסטעמען.
געגען שמערצענדע פלאטפים ספעציעלע ארטאפעדישע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען.
געגען קרומע אדערן ספעציעלע גומי-שטרימפ לויט מאס.
קינסטליכע הענד און פיס
ספעציעלע הייל-ארטאפעדישע אנשטאלט
ספעצ. ארטאפעד
א. פעטריקעוויטש, לאדז
9 פיראמאוויטשא 9, טעל. 177-09 (פריהער אלגינסקא)
אכטונג! קראנקע מוזען זעלבסט ערשיינען.
מויזענטער דאנקזאגונגען קענען בעוויזען ווערען

Lek.-Dentysta
Jakób Karmazyn
פאלודניאווא 2, טעל. 114-36
צוריקגעקעהרט
נעמט אן פון 9–1 און פון 4–7 נאכמ.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין-קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אוונט.

לעטשניצע
פאר וועגעריש קראנקע
פון דאקטוירים ספעציאליסטן
לאדז, זאוואדזקא 1
טעל. 122-78
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונט.
וועגעריש-קראנקע, מענערשוועכע און הויט-קראנקהייטען
אנאליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאציע
אין טעטיג א גאנצען מעת לעת
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל
א בעראטונג 3 זל.

אנאנסען - פרייז:
אין טעקסט — 18 גר. פרייטאג און ערב יו״ט — 24 גר.
... — 12 גר. פרייטאג און ערב יו״ט — 18 גר.
... א מילימעטער-שורה אין דער זייט 10 שפאלטען.

אין טעקסט — 40 ר. פרייטאג און ערב יו״ט — 60 גר. פאר א מילימעטער-שורה. אין דער זייט 4 שפאלטען. נעקראלאגען: 20 גראשען א מילימעטער שורה (אין דער זייט 10 שפאלטען). קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל., יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גראשען. אויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט.

אבאנאמענטס-פרייז:
אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען אהיים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד — 7 זלאטעס א חודש; אמעריקא — 2 דאלאר א חודש.

פעהלערען וועלכע ענדערען נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס.

פאר׳ן אינהאלט און טערמין פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט אהן איבעררייס.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Krinkman.
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.